

ab autumpnando. nam autumpnare est colligere
 Et si quis quatuor sunt tempora anni ista ver estas
 autumpnus et hys. ver est calidum et humi-
 dum. Estas est calida et siccata. Autumnus est frigi-
 dus et siccus. Hys est frigida et humida. vide
Autumno as. iiii. are. cōponitur ex. 1) in estas
 tunc qd est mens. et ab murato b in u. et est au-
 tumnare affirmare putare suspicari credere quasi
 a mente sit habere credere. vnde hec autumnus
 .1. extimatio et est actuum. et compit tu.
Aunculus li. frater matris sicut patruus fra-
 ter patris ppe. xv patruus a patre pendit auicu-
Aius avi. dicitur ab auanis. 2) us a genitice
 quia auoq sit auere. 1. desiderare et esse auaros l'
 auus ab euo. 1. ab antiquitate. vnde h uia uie.
 matris uel patris mīr. Auus cōponitur hic proa-
 uus. 1. pater avi quasi ppe auum. vnde hec pro-
 uia uie. eius uxor. Item abauus. 1. pater proa-
 ui quasi longe ab auo. vnde abauia eius uxor
 Itez tritauus rauui. 1. attauai pater quasi tetrauus
 .1. quartus ab auo. vnde h tritauia eius uxor.
 et cor pmam auus. vnde ouid epi. viij. Tu quo.
 qd habes pelopem proauū pelopis qd patrem.
Tlota hic diligenter ordinem in cognacione. pa-
 ter auus proauus abauus attauus tritauus qd
 est ultimū. et supius nomen cognacionis. familia
 enim oritur a patre. et terminat in tritauo. pos-
 tea diamus maiores. Item pater filius nepos qd
 natus post filium. pnenpos. 1. ppe nepotē. v'l por-
 ro natus a filio. abnepos qd longe a nepote. Nā
 sciungitur a nepote medio pronenepote. atnepos.
 trinepos quasi tetranepos quia post nepotem ē
 quartus in ordine postea dicinuis minores
Auxesis sis. 1. augmentum. et ppe dcōnis. ab
 auxiliaris. in auxiliū exponitur. 1) augeo ges
 auxiliū. ab augeo ges dī h auxiliū iij. quia p
 auxiliū aliqd augetur. Et ē auxiliū qd ab extra
 neis datur subsidium qd postea superuenit. pre-
 sidium autem loco utili positum. vnde hic et h
 auxiliaris et hoc re. et auxiliarius na. num. qui
 uel que ul qd p̄t prebere auxilium. et auxiliato-
 riis na. num. p̄ eodem. Item ab auxiliū. auxili-
 or. aris. atus sum. ubum depō. et cōstruitur cū
 actō et dativo ut auxilior te et tibi. vnde h auxi-
 liator. trix. cō. et h auxiliamen inis. et h et hec
 auxiliabil et h le. idem qd auxiliarius. Et cōponi-
 tur coauxilior aris. et debent p̄nunciani predicta
 sic auxit ab augeo et sic dixit auxius luxit a lu-
 geo es. uel lucco ces. Nā omnia p̄dicta scribunt
 pro x. non per s. Et x. est duplex cōsonans. non
 liquebit. nec in metro quia semper facit posicio-
 nem nec in sono quia nunquā profert debz ad
 modum s. in sono liquefentis ut asilus
Auxilla. ab augeo dr h auxilla le. 1. olla et m
 illa paru maior quam iusta. vnde hec auxillula
 lule. dī. 1. p̄ua olla uel parua talis mensura.
Auxillula le. p̄nl cor. in auxilla vide.
 auxit. 1. augmentavit pretentū de augeo ges.
 sed haust p̄ s. 1. traxit p̄tentū de hauro hauns.
Axioma tie. neu ge. dignitas. In axiomaticus
 ta. cum. dignitatem h̄ns s̄d̄m hug. pap autem
 dicit axioma. 1. dignitas et p̄d o. Inuenit ecia h
 axioma tis. per n. in prima sillaba. vnde dicit.
 hug. ab anglo is. uel angens hoc axioma tis. 1.
 cōatenacio sicut sunt sophismata. pap uo dicit

anxiomata proloquia et maxime p̄positōnes in
 topicis. Anxioma obnoxium ueritati an falsitati
 ut cicero disputat cicero non disputat.

Axionatus. in axioma vide.
Ex celo. est septentrionalis linea recta per me-
 diam pilam spere secundum pap. et est mas ge.
Axungia. ge. idē ē qd axungia. vid in axungia
 axungia ge. fe ge. 1. uenter porci uel alterius
 rei. vnde maces de uiribz herbaq. Si porcina ue-
 tis axungia iungitur illi. Inuenitur eciam h ax-
 ungia ge. in eodez sensu et utraq dicitur ab anx-
 ior ans. quia reddit hominem anxiū. vnde axū
 gariis na. num. ad axungiam pertinens uel aux-
 ungia uendens. Et axungio as. axungia. vngē uel
 axungiam prebere. et cōponitur exaxungio as.
 axungiam auferre uel axungia sive axunga. 1. ille
 tum porci. dr ab ungo is. vnde dicit pap. Axun-
 gia pinguedo ab vincione dicta

Azabel interpretat fluens sanguinū ul sterquiliniū
Zana interpretatur auxilium domini. Idem et
 abdulago qui interpretatur seruiens cōcio.

Azimus ma. mū. sincerus sine fermento et com-
 ponitur a zimos qd est fermentū et a. qd est si-
 ne apl's ad cor. Non in fermento malicie et neq-
 cie. sed in azimis sinceritatis et ueritatis. Et cor zl
 vnde in aurora Azima mandatur septem come-
Azonius. ab a. qd est sine et zo. 1) denda diebus.
 na. et cōponitur azonus a. vni. 1. sine zona. ul ex-
 tra zonam. vnde azoni dñr dī extra sonam zodi-
 aci manentes. Simil' signia dñr azona que non
 continentur intra zonam. zoobiaci. et p̄ducit p̄nl
 azonus. sicut zona primam. 2) in belus

Aal. nomen rōdi cuiusdam. vide

Abel. interpretatur confusio.
 vñ babylon uel babilonia ciuitas
 ubi homines oliz turrim edifican-
 tes dispersi sunt inmissa diuinities
 confusione linguaq inter eos. vñ
 babilonia regio. et babilonius na. num. patriū
 uel gentile. Et scias qd sicut narrat Jeronimus
 Babilon. metropolis caldeoz. Cuius muri xvj.
 milia passū p quadq. ab angulo in anguluz qd
 ē simul xl duibus leugis. et duabus vmis leuge-
 ptibus tendebantur. Ibi turris triū milii passū
 in altitudine. 1. duabus leucis a lato in angustiū.
 Et quia ut habetur gen xj. Ibi coniūz ē labiū
 hebraice babel. grece dr babylon Ibi nabuchodo-
 nozor rex potentissimus. qui inter cetera eciam
 iudeam captiuauit. Inter alias bestias ibi habi-
 tantes dñr ibi habitare struaciones. et dracones.
 destruta enim fuit a medis et paris. nec postea
 edificata. Sed dicitur in medio eius esse lacus h
 pentibus plenus. Et arbusta in quibus odibiles
 bestie et aves et uenacio regia et inhabitabil est
 p̄p̄ porteta. due citates ap̄ medos dñr frē ex ei
 thesifones et selencia. vide in pena. et in caldei.
 Et scias qd medi et paris subiecti erant babilo-
 nis et caldeis. si postea exigente supbia caldeoz.
 destructa ē babilon a tyro. sive a paris et medis
 vñ sup illud p̄ xlviij. venient tibi hec duo subi-
 ctio in die una. sterilitas et viduitas. Dicit glosa.
 subito. de improviso ueniente tyro et dano. Non
 enim. metuebat babilon ut a medis et paris qui
 illius cōpatione nullius erant fortitudinis ut ip-
 sis subiectis posset supari. respectum enim et sub-
 iectum populum caldei non timebant.

Babilonia nie. in babel vide

Bacca ce. per duo c. est fructus oboe et laui.
Ponitur tamen quandoq; pro quolibet fructu. et
precipue arborum silvestrum. Inuenitur etiam bacca
et pro gemma preciosa ut in auiano. Quid intido
precium cortice bacca daret. et inde baccatus tu. tū
i. baccis lapidibus adornatum uel scdm primaz
significat. i. fructu bacca abudans uel pastus

Baccar. aris. fe. ge. herba fasciū pellens. Et dī
a bacca. ce. Viag in bucolicis Baccare cinge. caput
Bacculum li. ge. neu. fererum in quo mortui
referuntur. Et dicitur a bacca bacce.

Bacha che. sacerdotissa bacchi a bacchus dicitur
productus primam scribitur tamen per unū c.

Bachanalia. a bacchus dicitur plaliter hec bacchanalia
liū. uel bacchanaliorum festa bacchi. Juuenia.
qui curios simulant et bacchanalia uiuunt. Et po
nitur hō nomen pro adibio. id est bacchanaliter

Bachania e. i. furo a bacchus dī. insaniē solēt
Bacharium nj. qdām uas uinatum. et dīat.
a bacchus et idem dicitur hec bechema ne.

Bacheus ea. eū. dī a. bacho. et dicitur bacheus
de bacho existens uel sit possessuum. Et in eo de

Bachides idis. xxiij. sensu bacchicus ca. cū.
nomen uiri de quo habetur in libro machabeorum
et cor penl. vnde in aurora. Alchimus hec spacio
rediens cum bacchi de pugnans.

Bachinal alis. neutri ge. i. torcular pressoris. et
Bacchis dis. fe. ge. fenuma coles. dī a bacchus
festum bacchi. i. sacerdotissa eius que loci baccha.
dicitur. et dicitur a bacchus.

Bachius a bacchus dī hō bacchius. quid. i. pes quo
in festis bacchi utebantur. Et constat ex prima bre
ui et duabus sequentib; longis. ut poete. Ab
breuiat p̄mam mediari p̄ducit et r̄mam. Bachi
us est antibacchius hostis ei. Itēz a bacchus diua
tur hō bacchiū chij. festum bacchi. et bacchiū dīat
pius urceus quo utebantur in festo bacchi ad
uīnū tenēdum. Sz postea in usus aqrios transiit

Bachor. a bacchus dī. bacher oris. i. furere. vñ
ubalia. Et cōponitur debachor aris. i. valde fure
re uel a furore cessare. Et productus ba.

Bachula le. pn̄l cor. di. p̄ua baccha

Bachus chij. dī deus vini et ponitur quandoq;
p̄ ipo vino et p̄ducit primā. vnde cū uenere et
bacho lis est. sed iuncta uoluptas.

Bachen ornamētum est collis. ex anulis aureis
colectum. baben enim grece corona dicitur lat
no secundum raban.

Baculus li. dī a bacho secundum p̄sid. quia ab
ipso bacho dī repertus quia homines moti uino
baculo innitebantur. uel dī a baiulo las. Et a ba
culo dī baculo as. i. percutere baculo. qd̄ compo
nitur cum de. et dicitur debaculo as.

Badius dij. est equus quem antiqui uadum di
cebant. Et dī a baiulo as. quia nos baiulet uel
badius dicitur quasi uadius a uado is. quia for
sus uadat inter cetera animalia.

Bala. a baiulo as. dī hec baia ie. portus. vnde
Baia iaq. ciuitas in italia iuxta mare. qd̄ ibi sit
locus portuosis et delectabilis. vnde baianus na
baiulo as. aui. are. i. portare sui. inū. patrioni
tentare. Et dicunt quidam. qd̄ est simplex et sic j
debet esse duplex consonans. vnde falsus esset ille
uīsus. Cloro colum baiulat latens trahit atropos

octae. debet enim p̄ma hūis ubi baiulo p̄duci
Alij uero dicunt qd̄ est cōpositum ex basis et iu
lus qui fuit filius enee qd̄ baiulatus fuit ab enea
et inde baiulare quasi iulum portare et sustenta
re. et ponitur ibi simpliciter pro portare uel ba
iulare dī a basis et iulus quia ip̄e fuit basis. i.
sustentamentum patris. et sic primā cōspicit. de
hō dixi in prima pte ubi egī dī. līā. Et inde u
balia. et hō baiulus li. qd̄ et pro portatore et pro
baculo ad baiulandum apto dī et pro portu qd̄
ibi merces baiulentur. Item a baiulo las laui
li. aiulum li. neu ge. fre. s̄tus ta. tū. i. portatus
num a baiulo las. quia eo equus baiulatur

Baiunola le. lectus qd̄ in itinere baiulatur. et dī
Bala le. interpretatur inuetera la baiulo las
fuit enim ancilla rachaelis

Balaam interpretatur uanus populus
Balach interpretatur p̄cipitano siue deuorans

Balanatus in balanus vīde
Balanites a balanus uel balanum. pluraliter
balanite ta. i. vīe uel uites instar glandium v
uas facientes grandes. vnde hō balanites gēmā
Balanon grece latine glans dicitur.

Balans. a balo. las. dī balans. lantis. participiū
omnis generis. et hec balans tis. pro oue

Balanus balanon grece latine glans. In de hīc
balanus ni. pn̄l cor. quedam arbor. et ut dicunt
genus est queruū. vnde hō balanū ni. pro fructu
et pro uiguento inde facto. vnde balanatus ta.
tū. balano unctus scdm hug. qdām dicunt qd̄ ba
lanus est castanea cocta. stz balosa et cor ba.

Balatro balatronicis. i. clamorosus loculator. vnde
oratus in sermonibus mendici nimij balatros
et dī a balo. las. uel balatrones scdm quos
dam dīr p̄digī et lectatores a fūlio balatrone
cuius facit mentionem in ultimo fīmone. hō scdm
hanc significationem melius dī bātrones a bar
trum. Et apte baratru onis. i. lectator dī a bar
trum quia stz omnia baratru. i. uentri cōmittit.

Balatus tus. tui. mas ge. a balo as. et est ouīū
Balbucio cis. ciui. tire. male et trepi. et p̄d la
de loqui et incōgnue. et dī a balbeo es. et p̄d bu
Balducta te. fe. ge. dī lac pressum a sero sz mu
nita. et dīr balducta qd̄ ualde ducta. quia ualde
Balea a balin hō balea lechū pressa est et ducta
i. funda uel instrumentum qd̄ uulgus uocat ba
lestrum. vnde hō balianus nj. Et hic baleator. i.
funditor uel balistrator

Baleario a balea dī hō et hō balearia et hō re. i.
dim balea iacibile. Inuenitur etiam balearia fū
da. et diuatur tunc a nomine insule baleos enī
uel baleica uel balearis insula ē hispanie et sunt
due stz afrosiades et gēmades maior et minor
vnde et eas uulgus maioricam et minoricam uo
cat in his insulis p̄muni reperta est funda. et
balearia dīa est funda. et dicta est insula utraq; a
balei ergo balea. et a balea baleos uel baleica
uel baleans a quo hō et hō balearis et hō re gentile.

Balea ne. quidam magnus pīstis dī a balein
qd̄ est effūdere quia effundat et iaciāt aquam
hye et illuc alcius cunctis bestijs maris et p̄d pe
Palestrum a baleim dī hō palestrum tri. vnde ba
lestro as. i. cū balestro aliquod pīcere uel pīutere

Balein grece latine dī a iacere siue emittere uel ef
fūdere anime tollat a balein et noīs qd̄ est mēno

quia faciat anxietatem de mente. hinc balneum
nei. a lauacione mereoris dicitur. inuenitur etiam in
se ge. balneis aqua. Inde hunc balneum nomen. i. balneato
num nomen. ambo pro loco in quo balneatur et bal
neatur. ubi actiuum cum omnibus suis compositionis
Balista te. genus est torum. Si qua inueniantur
nisi. Et uidetur esse compositionem a balneis et hasta rot
ueretur enim ubere inuocare. et iacit basta et faxa
vnde hunc balistariis nomen. qui facit balistas vel qui ia
ct cum eis. utrum ars balistariorum sit licita. habes
Ballo las. laui. i. buc et illuc in uino orno as.
dinare et ponitur quandoque absolute soluere uia
allare et dicitur a baulo bauolas.

Balneolum lib. dim. paruum balneum.

Balo las. laui. ubi neutrum est est ouium. Et co
ponit cum de. et dicitur debalo as. ualde balae et podo
Balsamus mi. fe. ge. arbor. vnde hoc ~~actus~~ ba.
balsamum mi. lignum uel fructus vel liquor eius
Et scias quod nullus vnguentum balsamus affert
primum est et postea alijs quod sponte manat de fo
lijs. et illud vocatur balsamum. Secundum est carpo
balsamum vel xilobalsamum. Tercium est opobalsa
mum. Quartum est foliobalsamum. Quintum est
calobalsamum vel xilobalsamum. Et probatur sic an
sic corruptum balsamum vel non. Si feratur in ma
nu contra solem purit carmen si non est corruptum
Et a balsamum. tuis. ta. tu. i. balsamo inunctus. Quod
et potest esse principium. Nam balsamo as. i. balsamo
inungere. et est actiuum quod compонitur cum in. et
fit in balsamo as. i. ualde balsamo inungere. sicut
actiuum. et coram sa. secundum hunc. pap. uno et ysidore dicunt
balsami arbor in iudea intra terminos tantum xx
iugenum erat posita postea quando eadem regio
romani potiti sunt. etiam latissimis collibus propagata
est stirpe simili uici folijs similis rute. Sed al
bionibus semper et manentibus. Arbor autem bal
namini ligium eius xilobalsamum de fructus eius
sive semen. carpobalsamum. Capos enim fructus
dicitur suctus opobalsamum vide in vnguis

Balteus ti. mas. ge. in pli inueni. Ha balteu dicitur.
et mas. et neu ge. huius baltei. et hunc baltea. et est
balteus cingulum militare sic dictus quod pendens
quia ex eo signa pendent ad demonstrandum legi
onis militans summam. i. sex milium sex cento
milia ex quo numero. et ipsi consistunt. viii et bal
teus dicitur non tantum quod cingitur. sed etiam a
quo arma dependent. Job xij. balteu regum dis
soluit. et precepsit fune renes eorum. et coram pri
mum vnde hunc balteolus lib. dim. et balteatus ta. tu. bal
teo ornatus. Aurora. balteus est carnis macies
Balustri trij. locus ubi stando quod pudicis
sunt multa balnea quasi lustratus a balneis. Et
compónitur a balneum. et lustro lustras.

Baptismus interpretatur tinctio dictus ab ap
osto quod est flumen. vel aqua vel etiam sacrum. vnde
hoc baptismus tis. idem. Et baptismo fas. ubi actiuum
cum omnibus suis compositionis. vnde uibalia fin
hunc. Et scias quod inuenitur in euangelio in neu
tro gne hoc baptismus. vnde mth. xxi. Baptis
mum iohannis. vnde erat. pap. sic dicit baptismus
inunctio lavacio vel tinctio interpretatur. Qui ideo
tinctio dicitur. quia ibi homo spiritu gracie in
melius immutatur. Et longe aliud est erat effi
ciatur. pro lauare vel mundare sumitur baptismo. ecc

xxxvij. qui baptizatur a mortuo. et ita tangit
mortuum quid perficit lauacio illius. Et nota quod
forma baptismi est ista. Ego baptizo te in nomi
ne patris et filii et spiritus sancti. forma enim com
pletiva rei mediū est quodammodo inter mate
riam quam perficit. et causam efficientem a qua perficit
ut virtus efficientis mediante forma ad materiam
transducatur. Et quia mediū complectit aliquo modo
utrumque extremorum. Ideo forma baptismi
continet principale efficientes. vnde baptismus effi
cacia habet et naturam baptismi proximam quod
est actus ablutionis. Et ideo ponitur in nomine
patris et filii et spiritus sancti. tamquam principale effici
ens a quo baptismus efficaciam habet. et ponitur
actus materialis et ea que circumstant ipsum scilicet
coferens et recipiens. in hunc quod dicit ego baptizo
te. Item scire te uolo quod unus actus qui uno a
gente expleri potest. non per creditur a pluribus
agentibus simul. et ideo unus baptizans cum ipso
solus baptisare possit debet signare actum suum
non ut a pluribus excutem sed ut a se solo. Et ideo
non potest dici nos baptizamus. sed secundum
quodam dici potest ego baptizo uos. si necessi
tas assit nec est alia forme mutatione quantum ad
significationem quia plausibile non est nisi singulare ge
minatum. Item animaduictate quod licet in multis per me
et secunde persone intelligatur non certus tamen
apponi debet ego. quia formam sacramentorum non
accipiunt uoces ut significative tantum sed ut ef
fectuue. Et quia nichil agit nisi secundum quod per
fectum est ideo de integritate forme baptismi
est. ut ponatur totum quod ad baptismum requiri
tur uenit ex alio intelligi possit. Circa autem
maternam baptismi nota quod ex institutione diuina
necessarium est fieri baptismum in aqua cuius ratione
nes quatuor accipiuntur. Prima est quia aqua di
aphanitatis habet aliquid de lumine. et ita compone
tur baptismo quod habet vim illuminatam secundum quod
in eo gratia confertur. Secunda est quia ratione
huiditatis habet vim ablutionis. et ideo competit
baptismo in quo sordes culpe mundantur. Tertia
est quia aqua in omnibus mundi partibus inuen
itur. Quarta est quia res est que de facili ab om
nibus potest habere sine magno preceo. Et hec due
competunt sibi. prout est sacramentum necessitatis
Utere etiam debes quod diuersitas que est per lo
ca et situs est deinde accidentalis. vnde non mutat
speciem aquae. Et ideo in qualibet aqua huiusmodi
vel maris vel fluminis vel cisterne uel fontis uel
stangae potest fieri baptismus. verum si aqua pa
ludis esset intantum ingrossata quod recederet a via
raritate aqua non esset baptismus sicut si esset lutum
alias adhuc esset baptismus. Quia adhuc specie
es aquae manet. Item si baptizaretur aliquis in
maris sola illa aqua maris pertinet ad baptismum
que potest habere aliquem effectum in baptizato uel
in lauando vel in frigidando ut non est totum ma
re. Item baptismus potest fieri in leximio sicut in
aquis alijs sulphureis et in aquis alijs que ex
terra per quam transirent immutatur. in aqua au
tem artificiali non potest baptismus fieri. Aqua enim
artificialis ut nosceatur est alterius speciei quam aqua
naturalis. Potest etiam queri an uoluntas vel
intencio requiratur in baptizando. Ad hoc dico
quod baptizatus duo recipit in baptismo. scilicet sacra
mentum et rem sacramenti. Sed ad hunc duo recipie

da non requiritur aliquid causans ex parte reci-
pientis. **F**ed idem impedimentum remouens
quod quidem impedimentum nichil est aliud q[uod]
uoluntas contraria alteri predicorum. Et ideo in adul-
tis et in h[abitu]bus usum rationis in quibus p[ro]pt[er] es-
se contraria uoluntas actu uel habitu. requiruntur
cōnicio seu deuocio ad p[re]cipiendam rem sacramen-
ti. et intencio ul' uoluntas ad recipiendum sacra-
mentum. In pueris autem absq[ue] utroq[ue] p[re]cipitur
et sacramentum et res sacramenti. Et si[us] est in ca-
rentibus usu rationis. nisi uoluntas contraria ha-
bitu insit. et si non actu. **T**unc sciendum est q[uod]
non requiritur in adulto uoluntas absoluta susci-
piendi q[uod] eccl[esi]a confert. si sufficit uoluntas co-
dicata sicut est in uoluntatis mixtis ut dicitur
in tertio eti[us]. et ideo si sit coaccio sufficiens. ita
q[uod] p[ri]ncipium sit ex toto extra nil cōterente viam
passo. ut cu[m] aliquis reclamans immergitur vio-
lenter. tunc talis nec sacramentū recipit. nec rem
sacramenti. Si autem sit coaccio inducens sic mi-
nis uel flagellis. ita q[uod] baptizatus p[ro]curat
baptismum suscipere quam talia. tunc suscipit sa-
cramentum et caractere. sed non rem sacramen-
ti. **T**unc scias q[uod] in pueris non potest esse con-
traria uoluntas. nec actu. nec habitu. Et ideo nō
requiritur intencio uel uoluntas in eis qua p[ro]bi-
bens remoueatur. in amentibus autem et dormi-
entibus p[ro]pter esse uoluntas contraria habitualis q[uod]
uis non sit actualis. Et ideo si ante sompnum ul'
funani fuerint contrarie uoluntatis. nō recipiūt
sacramentū. quia illa uoluntas habitualiter ma-
net adhuc. Si autem habuerint p[ro]positum acci-
piendi baptismum. et hoc p[ro]pter aliquid signa innotuit
tunc in articulo necessitatibus debet eis cōferri bap-
tismus. et suscipiūt sacramentū. et rem sacra-
menti. etiam si funeris tunc cōradicat. quia illa co-
tradiccio non procedit a uoluntate rationis secū-
dum quam est capax baptismalis gracie. Si autem
necessitas non sit debet in funeris expectari luci-
dum interuum in dormientibus vigilia. tñ si
baptizetur in statu illo sacramentum suscipit
quāvis peccat baptisans. **T**amen consuevit que
in baptizantibus intencio requiriatur ad baptismū.
Et videtur q[uod] non quia intencio dominis non
est alicui certa in sibi. Si ergo requiritur intencio ad
baptismum. non est certū de aliquo q[uod] sit bapti-
zatus nisi apud eum qui baptizauit. Et h[oc] est in
conueniens q[uod] homo sit in tanto dubio salutis. Re-
sponsio. cu[m] unius rei una sit causa. si ex aliquib[us]
pluribus causis unus effectus p[ro]cedat. oportet q[uod]
ille cause sint facte aliquo modo unum adiuicē
ad effectum autē sacramenti videamus multa co-
currere. sciz ministrum formam iuboz et matiam
hoc autem non potest colligari adiuicē ut sit
una causa nisi per intentionem baptizantis que
sciz formam ad materiam applicat. suum uero mi-
nistrū ad utrumq[ue]. et totū h[oc] ad sacramenti colla-
cionem. Et ideo requiritur intentione baptizantis. Et
similiter etiam in omnibus alijs sacramentis re-
quiritur intentione ministri. cum debita materia et
forma. non solum ad effectum sacramenti conse-
quentium. h[oc] ad sacramenti percepcionem. **A**d
obiectū autem scđm diuersas opiniones duplice
rūderi potest. Quidam enim dicunt q[uod] si desit in
talis intentione in baptizante. non confert sacramen-
tum baptismi. tamē in adulto supplet fides et de-

uocio effectus baptisini ut periculum ex h[oc] bapti-
zato qui ignorat intentionem baptizantis nullū
pueniat. Si autem sit puer tunc creditur p[ro]pter
summus sacerdos. sciz deus. defectū supplet. et la-
lucem ei cōferat. Si autem non facit. nō iniuste
facit. sciz uer in illo qui sacramento non subi[ca]tus.
Alij dicunt q[uod] in baptismo et in alijs sacra-
mentis que habent in forma actum exercitum nō
requiritur mentalis intentione. sed sufficit intentione
expresio per uerba ab eccl[esi]a instituta. Et i[n] deo si forma seruatur. nec aliquid extius dicitur
q[uod] intentionem contraria exprimat baptizatus est
Non enim sine causa in sacramentis necessitatis
sciz baptismo et quibusdam alijs actus baptizan-
tis tā solleigit expressus est ad intentionis expressi-
onem. **E**t attende q[uod] quando consuetudo eccl[esi]e
patitur ul' quādo incubit necessitas p[ro]pter defec-
tum aque ul' p[ro]pter periculum pueri de cuius moe-
te timeatur. ul' etiam p[ro]pter inbecillitatem sacer-
dotis non potenter sustentare infantem. p[ro]pter bap-
tismus sine impressione celebrari. Ita si sit caput
aspersum aqua in totum corpus aspergido reputa-
tur. sicut etiam iunior dicunt. ubi caput hominis
iacet reputatur ac si m[od]us homo iacisset ul' se
p[ro]p[ter]ius esset ibidem. Non sic autem de alijs p[ro]ib[iti]o[n]ib[us].
Tna autem sunt baptisatae sciz fluminis flami-
nis sanguinis. i.e. aque penitentie martini solo e-
cias te ignorare q[uod] baptismus inter alia sacramenta
est maxime necessitatis. Et ideo ea que ad neces-
sitatem sacramenti requiriunt debuerunt esse co-
munissima. et ex parte materie. sciz aque. que v-
bius haberi p[ro]pter. et ex p[ro]pte ministeri ut quilibet ho-
baptizare possit. Et sic sanctificatio marie et bene-
dictio precedens baptismum. non est de necessitate
sacramenti sed de solemnitate. quam nō licet
pretermittere p[ro]pter eccl[esi]e institutionē. Ita etiam
ordinacio ministri non est de necessitate sacramen-
ti. sed de solemnitate. Sed peccat si aliquis non
ordinatus baptizet. nisi necessitate imminete. cu[m]
sacramentum confert. **A**ngeli autem in figura hu-
mana apparentes boni. ul' mali baptizare nō p[ro]bet.
Baptismus itan non debet. sicut nec confirmatione
uel ordo. In hijs enim tribus sacramentis character
indelibilis impressus. vide in character. Penitencia
autem itan p[ro]pter sciz dicta in penitencia. Quare at
pena corporalis remaneat post baptismum. dicā
in originebus. Itam vide in clavis.

Baptista te. fr. ge. qui baptizat a baptizo as. Et
videtur esse nomen officij.

Baptisterium n[on] i. stacio baptistmatis. et cōpo-
nitur a sterio quod est stacō et baptisma. Et dici-
tur tam pro baptistmate q[uod] pro loco quod est hac
baptizatorum dicitur.

Bar ligua sīria. filius interpretatur.

Barachias interpretat[ur] bñðcs dñi uel bñðictus

Baratru onis. vide supra de balatro onis. **B**ar

Baratum tri. est nomen nimis altitudinis et
profunditatis et dicitur baratum. quasi voratq[ue]
i.e. uorago atra ex profunditate q[uod] omnia deuo-
rat. et d[icitur] baratum q[ui]q[ue] infernus. q[ui]q[ue] profun-
dissimus locus inferni in quo nulla est redemp-
tio. q[ui]q[ue] fossa. q[ui]q[ue] gorges vertiginosus. q[ui]q[ue] p[ro]p[ter]ius
uenter. q[ui]q[ue] etiam profundus puteus in quo ex
eternis p[re]cipitantur et cot p[ro]p[ter] naturaliter. vñ
quidam h[oc] etiam baratum q[ui] uorat omnia dico.

Barba be. dr quasi uaria a uiro quia uiorū sit et non mulierum. et est p̄prie barba hominū barbe alioꝝ animalium. vnde barbatus ca. tum qđ et pro sapiente dicitur. Nam et olim pli. in signū sapientie solebant pascere barbam. et barbatus habens barbam longam dicitur.

Barbanus ni. patruus pñl. pđ a barba dicitur. **B**arbana ne. dcā est quedam terra iuxta greciam p̄pter excellenciam crudelitatis. et dr a barbaries barbarei regio. **B**baranus. et ac pñl. barbarorum. a barbaric dicatur.

Barbarismus mi. cōponē a barbarus. et mos quasi consuetudo. et mos barbarorum. scz uicum qđ cōsistit in coniunctione litterarum in silba ul' silbarum in dicione uel in eaꝝ acedentibꝝ. quo uicio maxime barbati solent uti. Et ideo ab eoꝝ consuetudine habuit nomen. ul' cōponē barbarismus a barba et nre et more. quasi mos et consuetudo barbarorum nris. Quia enī ruricole ut poete inculti et duri. rudes et incultas solent habere barbas. Ideo ad eius moris similitudines barbarismus dicitur uicū in dcōe que non est culta sua p̄petrate. barbarismus autem si est in cōmu ni sermone sine ratione uicum est et est uiran dum. Si autem in poemate fiat ul' in aliquo profacio dictamine aliqua racōnabilis causa figura erit. Et dicitur metaplasmus s̄d m̄ hug. Et hoc uol̄ donatus qui dicit. Barbarismus est una p̄ oracionis uicosa in cōi sermōe. in poemate me thaplasmus. et fili barbarismus in p̄pa ligia barborelexis in aliena. fit autem barbarismus duobus modis. scz p̄nūciacōe et scripto. h̄ijs b̄gntis ut dicit donatus quatuor species supponuntur ad dicio detractio inmutatio. et transmutatio littere ac sillabe temporis toni et aspiracōis. vide in so

Barbarizo as. i. crudeliter agere ul' m̄oeclismus barbarismum facere. Et dr a barbarus id ē a barbarismus. et ut breuiter eius significatio ap̄iatur baybarizare est more barbarorum uti in q̄cunq̄ re. **B**arbaralexis est aliena ligie corrupcio. et dr a barbarus et lexis qđ est sermo. Et differt a barbarismo. quia barbarismus est corrupcio proprie ligie ut si grecus corrumperat ligiam grecā. Itinus l̄tīnā. barborelexis nō. est corrupcio aliena ligie ut si grecus corrumperet latinam ligiam. uel latitus grecam cōfunditur tamen h̄i p̄prietas qñz

Barbarostomus mii. q̄ uba plena barbarismis profest. a barbarismus. et thomos qđ est masio

scz os quasi qui in ore habet barbarismos

Barbarus. a barba dr barbarus ra. rū. cnidē incultus. austerus. stolidus. et est nomen crudelitatis et austericitas. vnde olim gentes omnes dcōe sunt barbare. preter grecos et latinos. vnde barbaricus ca. cū. et barbartius ua uium in eodem sensu s̄d h̄i p̄p. sic de Barbanus incultus vulgaris imperitus extraneus. a bl̄ba et nre et

Barbatus ca. tū. in barba exponit. **I**cōr pñl

Barbatus la. lū. pñl. cōr. di. i. paꝝ barbatū

Barbitista te. cōmuni ge. q̄ ul' que. cantat cū

Barbitondiū dij. i. cōr. s̄lbarbito. a b̄bitus dr

luga barbe. uel. locus ubi fōdetur. et cōpo. a bar

Barbitrosor one. q̄ bar b̄ba et rōdeo des.

b̄t rōder ut b̄batus a barba et rōndo. cōpōiē

Barbitus. a barnus dicitur hic barbitus et h̄i

barbitum inuenitur. scz qđdaz instrumentū musi

cum. quasi barnus q̄ de ossibus barrorum fiat

Garbula le. dimi. parua barba.

Garca. a baiulo las. dr h̄i barca cc. p̄ua nauis merces ad litus portans. vnde hec barcula le. et barcella le. di. et hic barcanus nj. qui barcas fa

Garcilla le. dimimē p̄ua barca cit ul' ducit bardus di. stultus ebes ineptus cardus. qui et alio nomine dicitur blendius. bardus eiām in alia accipitur significacōe. scz p̄ cantore laudis. uel populo. vnde lucanus. plima securi fudistis carmina bardi. vnde dicti sunt longobardi. uel per sincopam lombardi quasi longibardi ul' a longis bardis quas solebant nutritre et non tondere vnde lombardia ul' longobardia p̄uincia quam possederunt. a cuius nomine modo sumitur gentile. longobardus da. dum. uel longobardus da. dū.

Garginus na. num. et hic et hec barginis et h̄i ne. i. alienigena peregrinus. a barbarus. et gens uel genitus uel bargines dicitur fortes in bello a baro et ago ul' genitus q̄ ad mod̄ baronū se a ḡit ul' sunt fortes q̄i eēnt gēti a baribꝝ. et cōr ḡ

Bari grece. latine graue. forte. **B**ania. a bari quod est ḡue ul' forte dr h̄i bania ne. i. quis linea a sumo sinistre deposita in dextera. et ē una de x figurā accentuū q̄ p̄ riboꝝ distic quibus a grecis apponunt. et fit ita. x.

Banona lingua sīria bar filius. et iona lingua hebica columba interpretatur. Inde bariona filius columbe. Vel debet dici barionanna. i. filius ioh̄ Bar enim filius interpretatur. iohanna. i. iohānia vnde dicit iero. exponens illud math x vi. Beatus es symon bariona m̄c dem inquit recipit ua confessio. Ex confessione sortit uocabulū q̄ reue lacōne ex spū sc̄ h̄eat cuius et filius appellādus sit Siquidē bariona in nr̄a lingua sonat filius columbe. Alij simpl̄r accipiūt q̄ simō. i. petrus sit filius iohannis iuxta alterius loci interrogacōem Simon iohannis diligis me. et uolunt scriptorū uicio depuatum. ut p̄ banionanna h̄i est filio iohannis. bariona scriptū sit una detracta filla. iohanna autē interpretatur dñi grā. Vtrumq̄ auctez nomen mistice intelligi p̄t. q̄ et columba spiritū sciū. et gracia dei donum significet spirituale.

Bariptes gemma est nigra cū sanguineis et al Barnabas leuites cōp̄ius genere. Vbis notis r̄nus de lxxij domini discipulis. pauli apli in predicatione socius fuit. Vnde qñz laigo nō appellat apli. Dic interpretatur filius p̄phete. ul' filius consolatoris. Ipse enim p̄phecie spū claruit. Ipse etiam paupēs et desolatos consolatus fuit pauperes uidelicet. quibus elemosinā detulit. et solatos. quibus ex p̄te aplōꝝ epistolā destinavit. De ipso dicit luc. actuum xj. Erat uir bonus sp̄ni sancto plenus et fide.

Baro. a barnus dr h̄i baro. onis. quia sicut elephas cetera animalia magnitudine supat. ita baro alios p̄celit homines. vel qđ melius est. dr a baro qđ ē quis. et fortis h̄o dr baro. et denotat nobilitatē et fortitudinē. qñz fortitudinē solaz. vñ in ḡcis dr. Est barri fortis. baro q̄ mōstrat id est

Baronissa se. uxor baronis. uel iurago scz baro n̄s habens animum. Et dicitur a baro.

Barrabas interpretatur h̄i magistrū eoꝝ. a bar quod est filius. et rabi quod est magister. et ab is pronominis. ul' a ḡco ei equivalenti. vñ barrabas. i. filius magistri eorū. Procul dubio iudeorū magister qui est diabolus homiadionum auctor qui

usq; hodie regnat in eis. Et grauaf pñl qñ est de
cimabile. et añpñl acutæ s; qñ est indeci. acutæ
ulf barraban buius barraban sic ionathan

Barridus supbus a barrus dicit
Barro is iui iti. i. clamare. elephantis est. et di
Bartus. tus. uox elephantis citur a barus
a barro. n. Et producit penultimam.

Barus. a bar quod est gue ul forte dicit
barus. n. i. elephas. quia grains et fortes ul est
nomen ficticium a sono tractum.

Bartholomeus. a bar quod est filius et tholos
quod est summitas et mois quod est aqua. dr bar
tholomeus. bñ vñā interpretacionem filius suspen
dentes aquas. i. dei qui mentes doctoꝝ suspen
uat. vnde inferius aquas distillat. ul interpretatur
filius suspendens me. Et est finum nomen. non
hebreum. Per pñm notaꝝ profunditas et pñpaci
tas sue sapie. Per secundum uero noratur complex
suspensus quod ipse habuit. fuit enim suspensus. i.
elevatus ab amore mudi. Vel suspensus. i. inten
tus amori celesti. ut posset dicere cū Job. Suspe
diū elegit anima mea. Vel suspensus. i. totaliter
innexus grē et auxilio dei. ut non a suis mentis
s; a dei adiutorio tota vita sua depēdet. ut pos
set dici cū apostolo. Gracia dei sum id quod sum
et gracia dei in me uacua non fuit.

Barunculus. l. pñl cor. dimi. panuus. bato
basan accentuatur in fine. et est n littera fina
lis. Et interpretatur sicutas. confusio.

Basilea. lee. i. ecclesia. a basileus dicitur.
Basileus. a basis. et leos quod est ppls. dicit
basileos. quod ius in latiū dr basileus. i. rex
ul impator. quia est sustentamentū ppli. Vñ ba
silea ecclesia. et basilla et basillia. i. regina. Et ba
siliscus rex serpentum.

Basileus in basileos exponitur.

Basilica. cc. pñl cor. domus regia. scz palacium
regis. ul impatoris. s; modo p tñslacōnem dr ba
silici ecclesia. quia est palaciū summi regis regis
Et dicitur a basileus.

Basilicanus a. um. i. palatinus. ul etiam ecclesi
asticus. Et dicitur a basilica. Et produceat. ca

Basilice. inuicta fortiter. Et dicitur a basileos
Basilica et est herba que et genciana dr. cuius
radix dat fortitudinem et sanitatem omnibus ut
ebus ea. Et dicitur a basis.

Basiliscus. a. dr a basileos. bñ autē ysid ethr.
xii. Basiliscus grecc. latine interpretatur regulus
eo q rex serpentū sit adeo ueneficus ut eiꝝ ui
dentes fugiant. q olfactu suo eos necat Nam et
kominem si inspiciat necat Siquidem eius aspcū
nila auis uolās illesa tñlit. s; q'uis pcul sit eius
ore combusta deuoratur. a mustelis tñ uincitur.
quias illis homines inferunt caiinis quibus deli
testunt Itaq ea uisa fugit quem illa sequitur et
occidit. nichil enim parens ille rex sine remedio
consistit. Est autem longitudine semipedalis al
bis macul lineatus sibulus id est regulus sibulo
eij; occidit anteag mordeat ul exurat.

Basis. sis. fe. ge. nomen fortissime petre. lingua
lithorum. Vnde basis dicitur fultura columnarum
scilicet quod supponit illis. episciliū dicitur quod
supraponitur. quod quandoꝝ ponitur pro colu
na. basis etiam dicitur extremitas plantae s; huius
Papias iio sic dicit basis lessio columnarū confir
matio fundam̄ti. nomen petre diuissime.

Basium sij a basan quod interpretat pinguedo
quia plus delectat in pingui osculum uid in of
Bassaris ridis fe. ge. a bassa) culum
dicunt quod est ouis pinguis. et sunt bassandes
uate mulcarie uberes. bassandes etiam sacerdos
se bachi. a bacho et cornipit n

Bassus. bassan interpretat pinguedo. vnde bas
sus. sa. sum. i. non altis. quia pinguedo non sine
multū in altum crescere. vnde basso sas ubum ac
eg. i. deponē deprimē. et het bassa e ouis pinguis
Basterna. ne. est theca manualis ul uchiculuz
itnens. q; uesterna. q; mollibus uestibus sternit
et duobus animalibus trahit ibi nobiles feie
Bata. te. siue beth apud hebreos di feruntur
h; mola olearia.

Batera re genus patrie. a batus dicitur.

Bath hebraice linum dicitur latine.
Bathin dñr uestes linee. scilicet brace linee usq;
ad genua ptingentes quibus uerenda sacerdotis
uelabuntur. et est indeci. in fin Et in pli est fe ge
de hoc habetur in daniele. et dicitur a batu qd
est linuni secundū huguicōem.

Batillum h; p geninuni l thuribulum pala in
instrumentum quo colleguntur carbones. Et cor p
mam vnde Oracius. Pretextam et latum clauis
pnine q; batillum. Inuenitur h; batillus h; dimi a
batus. id est parus batus.

Batus h; bata siue beth apd hebreos dicitur mo
la olearia vñ h; batus n; quedā mensura cupiens
i. sextarios que mensura mole una uite ptentur
vel bñ Jero. Batus qui hebraice dicitur beth ea
dem mensura est q; et eph; sc; trium modion; Et
deputat tantum liquidis ppe licet in aliis rebus
talis mensura habeatur Ezech. xl v. dr Eph; et
bachus equalia. et unius m̄sure erunt

Bdellium. bdella arbor aromaticæ et ec p gum
mi accipitur Vnde dicit glosa sup illud genesis.
ij. ibiq inuenitur bdellium. bñ plinium. arbor
est aromaticæ magnitudine oleagina. cuius lacri
ma lucida. gustu amara. boni odoris. s; odorator
infusione vini. Bdellium etiam ē genus lapidis.
sicut dicit pristianus in primo maioris.

Beatifico. cas. uerbum actuum. beatum facē.
a. beatum et facio. Et inde uerbalia

Beatitas. ratis. fe. ge. idem est quod bñtudo. vñ
ang in li. x. de ciuitate dei. Alternantes sepe bñta
te et misericordia. et formatæ a btis. ti addita. cas

Beatulus. la. lumi. dimi. aliquotulū beatus.
Beatus. ta. tum. a beo. as. dr. et est btis cui oī
a suppetunt ad notū. ille scz qui habet que uult
et non ea que non wlt. et nichil mali wlt. vñ
dicit aug. Beatus non est nisi qui et habet omia
que uult. et nichil wlt male. Ille quippe beate
vuit. qui vuit ut wlt nec male aliquid wlt.
Et dr btis quasi bñ auctus ul aptus. Et copaꝝ
beatorissimus. Et a grō beati addita tudo h; bñ
tudo dr. Et est bñtudo status omniū bonorū con
gregacōne pfectus. ibi enim quidquid amabitur
adent. nec desiderabif quod non aderit. omne qd
ibi ent bonum ent. et summius deus summiū bo
nū ent. et qd est oīno beatissimum ita fore sem
per certū ent. bñ aug. i. Et scias bñ aug q bñ
tudo uera non p inuenit in delicis. nec in diui
cis. nec in hononibus mūdanis. licet quidā in p
dictis eam posuerint. Vnde in iob. Non inuenit
in terra suauiter uiuentū. abiſsus dicit non i me

est. et mare loquitur. non est mecum. Non inuenitur in terra suauiter et carnaliter uiuentum. et ita non inuenitur in deliciis. Abissus. i. marus sine sustentamento. quia numerus dicit sufficit. dicit. i. per opera se dicere ostendit. beatitudo uera non est in me. et ita non inuenitur in diuinijs. Eciam mare. i. superibus ad modum manis tumens loquitur. i. per opera loqui se ostendit. Sapientia dei beatitudo non est in me. et ita non inuenitur in superibus et mundanis honoribus. quia uerus beatitudinis summe honor nulli denegabitur digno noli concedetur indigno. uide in uita et defunctus in proposito et in sanctus.

Belemoth hebraice latine animal sonat bestia ignota est. Ideo autem belemoth. i. al. dyabolus dicitur. quia de excelsis ad terrena cadens. pro mortuo animal brutum est factus. Ipse est leuiatan. i. serpens de aquis. Qui in huius seculi mari volubili versatur astucia. .

Bel ydolum assiriorum. in belus vide.

Bele dicitur mens. :

Belial. in belus exponitur.

Bellarium. a bellus qd est diminutum a bonus. dicitur hoc bellum nij omne genus abi secunde mense. sicut sunt poma et nuces. que extremius apponuntur. Prima quidem mensa est carnium. secunda fructuum. sed carnes proualent fructibus. Ideoq; bellum sumitur a diminutione. ut notet diminutio bonitatis. Vii mac de saturnalibus. Adhuc dicitur furio secunde mense allata sunt bellana.

Bellaticus. ca. cum in bellum vide.

Bellax. ca. in bellum exponitur.

Belliger. Bellum componit cū gero genio et diaet belliger. ra. rum. pnk cor. qui gent bellum. Vnde belliger. geras. ubum neutrum. i. bellare. Dicitur. Et non discent ultra belligerare

Bellipotens. a bellum et potens componit h et h bellipotens pro deo ul dea belli. Et bellipotens. similiter ge ois pro potenti et forti in bello.

Bello. las. laui. dz a bellum. et est. Et cor po-

neutrum ubum. et nunq; deponens. et componi-

tur debello. las. i. expugno. et est actuum.

Bellona. ne. dea belli. et dicitur a bellum.

Bellulum. li. dimi. pnum bellum. et cor pnk.

Bellum. li. dz a bonum. p anthifrasim. vnde bellus. ca. cu. et bellaticus. ca. cu. et h et h bellax. ca. in eodez sensu. Et compatur bellatoris simus. Vnde bellaciter. cius. me. adubium. et hec bellacitas ratis. et differe bellum a pugna et plio nam pugna est que fit pugnis. Prelibus primus conflictus. Bellum rotus conflictus. Item bellum dicitur uniusum ut punicum qsi rotum tempus guerre dicitur bellum. Huius ptes sunt pugne ue-

cannensis emensis. Item in una pugna plura

sunt prelia. Aliud in cornibus. Aliud in medio. A

liud in extrema acie geritur. Bellum ergo rotus est pugna unius diei. Prelum pars pugne est.

Item Bellum et tumultus differunt quia bellum est contra hostes. Tumultus qui ciuili seditione concitat. Nam sedicere est dissensio ciuium. die-

ta quia seorsum alii ad alios eant. Alii dicunt

dissensionem animorum sedicere uocant. quia greci

diastasis uocant. Itē bellum potest dici ut tu-

multus non sit. Tumultus autem si in bello esse nō p-

quid enim est aliud tumultus nisi perturbatio fa-

ciā ut maior timor oriatur. Vnde dicitur tumultus

quasi tumor multus. Et est granius tumultus q bellum quia in bello no[n]aciones ualent. in tumultu non ualent. Et nota q quidam volunt. q olim bellum dicebatur duellum. a duo quia due sunt ptes dimicandum. Vel quia alterum faciat uictorem et alterum uictum postea tracta d et mutata u in b dictus est bellum. Itē a bellum bellicosus bellicosa sum vide in prelum

Itē nota q Triā requiruntur ad hoc q bellū sit iustum. Et primo quidem auctoritas principis cuius mandato bellum est gerendum. Non enim patet ad psonā priuatam bellum mouere. Quia potest ius suum iudicō superioris prosequi similes etiam quia conuocare multitudinem quod in blis oportet fieri non patet ad puatam psonam

Cum autem cura reipublice commissa sit principibus. ad eos patet rem publicam ciuitatis vel regni seu pruincie sibi subdite tueri. Et sicut licet defendunt eam materiali gladio contra interioris quidem perturbatores dum malefactores puniuntur. Itē etiam gladio bellico ad eos p̄tē reipublicas tucri et extencionibus hostibus. Vnde et principibus dicitur in ps. Eripiē pauperem et egenum de manu peccatoris liberare. Vnde aug. dicit contra fastum Ordo naturalis mortalium pati atmodatus hoc poscit. ut suscipiendo belli auctoritas atz consiliū penes principes sit. Scđo requiriatur causa iusta ut sollicet illi qui impugnantur ppter aliquam culpam impugnationem mereantur. Vnde aug. dicit in libro lxxxvij. questionum Justa bella solent diffiniri que uictimae iniurias si gens vel ciuitas plectenda est. que vel vindicare neglexerit quod a suis imponit factū est. vel redde quod per iniuriam ablatū est. Tercio requiriatur q sit intencio bellancū recta. qua sc̄z intendat vel ut bonū promoueat. vel ut malū uiteetur. vñ augustinus in li. de ubi dñi. Apud ueros dei cultores etiam bella pacifica sunt. q non cupiditate aut crudelitate. si paucis studio geruntur. ut mali coercent. et boni subleuantur. Potest autem conī gere etiam si sit legitima auctoritas indicentis bella et causa iusta. Nihilominus ppter p̄uam intē cōgem bellum reddatur illicitum.

Bellus. a bonus dz bellus. la. lum. dimi. aliq; tulum bonus. Et comperatur bellior. simus. vñ belle. lius. me. Vnde marcial coquus. Nil bene cū facias facias attamen omnia belle. Et a bellus bellulus la lum dimi. Inuenitur etiam h bellus. li. p q̄quodā p̄dolo ut habetur in daniele. si tūc scribitur.

Beloculus. li. gemma est albitanus. p vnum et pupillam cingit nigra. in medio aureo fulgo re lucentem. et ppter speciem assinorū regi belo dicata est. Vnde et dicitur beloculus. q̄i oculus

Belphegor scribitur p̄ce. q̄i beli. Et cor cui in pap. lii. xxv. Inuenit belphægor. Et componeat a beli et phœgor. et h debet dia belphægor. ul belphægor. Em quosdani. sine. o. uide in

Belua. ue. dz a bellum. quia apta sit. belus. bellis. ul a balo. as q̄i balua. Vnde beluinus. na-

num. et belutus. ta. tuni. turpis et belue. i. bestie

sigilis. Et producit be.

Belues. ei. fe. ge. egestas que solet contingere p uastacionem belue. Et dicitur a belua.

Belus. li. pater nini pmus rex fuit assiriorū qui

cepit postea haberi p̄ deo. et colli ibi in affrica. Et

factum est ei ydolum in babilonia. quod uocati

est bel. qd interpretatur uentus. vnde et ligua pu-
nica. baal dicitur deus. sed apud assinos bel qd
est deus ul' uir. et zebub qd est musca dictum est
idem idolum belzebub. i. deus ul' uir muscaru. p
inmundicia et sordibus idolatrie. et sanguis ibi
immolati ad quem mltitudo muscau conuiebat
ul' p inmundicia belial. i. diaboli qui ibi coleba-
tur. et idem idolum deu est acharon. et belial et
abel et phlegor qui fuit quidam mons d belpho-
gor. qd interpretatur simulacrum ignominie idolorum
idolum enim fuit moab cognom baal sup men-
tem phlegor quem latini papum uocant. scz deu
ortu. Sic ergo baal belial belzebub belphégor
belbrith berith belvis. Idez est. scz diabolus sicut
dicit hug. Beda autem dicit sic. Natus cōditor ni-
niue belo patri statu. am ei qd diuinos honores co-
stituit. Cuius silac cōsuetudinem caldei suscipien-
tes bel uocabat. palestini boal Moabite belpho-
gor. Iudei autem vnnis dei cultores ppter dñsi
onem genicium. belzebub appellabant afferentes
in hoc silaco pncipem demonioru habitare. et
uide qd dicitur belphégor ut uidetur dicere hug
ul' belphoegor p oe ut pap dicit silr belzebub
ut uidetur dicere hug uel belzebub p duo e. et
uidetur beda dicere et in euangelio. Sed potest
dici qd bel et beel per duo e. sunt nomina eiusdem
idoli apud diuinos. vnde pot dicit belzebub et beel
zebub. et belphégor et belphögör per duo e. ul'
belphoegor per oe ut pap dicit phoegor per oe
et ḡia biblie correcte habent belphoegor.

Belzebub ul' belzebub dr. et est finalis lra b. et
actiuit in fine uide in belus beli.

Ben. i. filius. vñ d. Iosie bennum. i. iosue fili
Benedictus cis. in dico cis. exponitur **I**ps num.
et scias qd inuenitur bñdico positum p ma'ea
co. vnde in iob. benedic deo et morere. i. maledic
Ex in tercio reg. c. xxi. bñdixit nabatis deum et
Benefacio cis. ubum neu regem. i. maledixit
trum cōponitur a bene et facio et acuit pn' scde
et tercie psonae pñtis sui indicatiui. hct sit breuis
ut benefacit benefacit. vide in facio cis.

Benefactorius nj. ille q pro munere sibi impen-
lo benefacit. et diriuatur a benefacio benefacit.
Beneficiencia. formatur a. beneficiens ti. addita
beneficiis ca. cu. pn' corr. **V**a. vide in bñficiis
benefactor largis elimosine deditus. Et scias qd
a benefacio cis. dicitur beneficus ca. cum. et h et
h beneficiens tis. et utq cōparatur beneficior issi-
mus beneficiencis issimus. sed istorum positio-
num. scz beneficiens et cōpatiuum et superlatuum
illius positui scz beneficis obsoluerunt. Ideoz
ex hoc posituo beneficis et ex cōpatuo et sup-
latuo illius positui bñficiens. est frā qdaz irre-
gularis cōpacio scz bñficiis bñficiencis tissimus
et a bñficiis et beneficium cis. et a bñficiens be-
neficencia cie. Et est beneficiencia qd agit caritas

Beneplacitus ra. tuz. i. e. Aut prosit proximo

loguens faciundus a bene et lingua

Beneplacito ces. acuit pn' secude et tercie pso

ne sui presentis indicatiui. hct sit breuis ut dixi

supra in secunda parte. ubi egri de impedimento

Beniamin interpretatur filius dextē **A**kos: qd
que est uirtutis. ben enim filius iamin dextera di-
citur. Mater enim monens ut habetur genesis

xxxv. uocauit nomen filij sui benon. i. filius do-

loris mei. Pater uo appellauit eum beniamin. . .

filius dextere quando eum circuiscide appellatus
est autem filius dextere et geminus qd utraq manu
et ecg utebatur. Inde inuenitur filius gemini et
uir gemineus. i. de tribu beniamin. Et uide qd pri-
us appellatus est benom. i. filius doloris deinde
beniamin. i. filius dextere quia oportet prius pe-
nitenciam agere. et deinde uitam eternam habere
vnde in aurora dr beniamin est dictus a patre
puer quasi dextere filius. ipse fuit dexter utraq manu. hic tam in pmis dcis est benom. Inde be-
niamin accepit nomen utrumq. **N**ota benomē
est dictus idcirco qd extit eius nascit maternus
fñmoriendo dolor Beniamin adiecit pater hūc de-
bere uocari quādo cognitus est dexter utraq manu sed non beniamin est prius et post benomen
ymmo Beniamin extreme benom āte fuit. hoc
notat in patria qd si uis beniamin esse expedie
hac uita benomen esse prius. Sicut cū vicijs luc-
tandum est pmis et sic isrl ex iacob demus fu-
turus ens. et sciendū est qd dr benom h grā me-
tm p̄t addi in fine n. ut dicatur benomē vide in

Benignus a bene. dñmatur benig. **G**eminus
nis na. num. i. bene igne ignitus et est ethimolo-
ya nō cōpositio. et cōparatur benignor issimus
vnde benigne nis. me adibium. et h benignitas
tatis. et differt a bonitate. benignitas enim uir-
tus est sponte ad bene faciendum exposita. lenis
blāda dulcis alloquo. et sua cunctis inuitans dul-
cedine. Sed bonitas quidem facere bona et p̄sta-
re qd possit parata est. tamen nō nouit suauis
esse consorcio et sua cūctos inuitare dulcedine. Et
inde benignus et bonus uidentur distare sed non
multum quia utraq est ad benefacendū exposi-
tus. Sed in hoc differt qd pot bonus esse et
tristior et bene quidem facere patitur non tamen
suauis nouit esse consorcio h bñgnō sua nouit
cūctos inuitare dulcedine et dulcis esse alloquo

Beniuolus. bene cōponitur cum uolo et dr be-
niuolus la. lum. pn' cor et h et hec et hoc beni-
uolens ns. vnde hec beniuolentia cie.

Benim. i. filius nun. ben enim filius. nū pñ
nomen. pater scz Iosue qui appellatus est bennū
. i. filius nun. vnde in prologo reg dicit Ieronj. et
ingipiunt a ihu filio naue q apud eos Iosue ben
Beo ag. aui. are. ubum actiū remu. **V**num de-
nerare ul' beatum facere. et dr a bene ut bonus
et cōponitur cum trans et dr transbeo ag.

Bephō grece latine puer ul' iuuenis

Bephotrophium. trophos qd est cōficio cōpōi-
tur cum bephō. et dr bephotrophium locis ue-
nenabilis ubi pueri et infantes nutnuntur. vnde
hic et hec bephotrophita te. qui ul' q custodit be-

Berbex cis. in berbicē et pō be photrophiū
Berbicus. a ueruex murata u in b. dicit h ber-
bex eis. et hic berbicus ci. i. aries castratus et h
berbica ce. i. ouis. et p̄duget bi.

Berillus. per gemimum l. gemma est in india
habens nomen sue gentis scdm hug scdm alios
berillus est lapis preciosus uindis apd indos ca

Berith. in belus exponitur. **V**idous

Bes. i. octo vnicie.

Bestia et fera drnt qd omnis bestia est fera et
non ecouero. bestie enim sunt que mosibus ul'
vngubus seuiunt. exceptis serpentibus ut pard-
leones et similes. a uastado dicte quasi uastie ul'
a ui quia seuiunt quasi uistic fere ecias sunt ille

que et si mortibus non sequantur vel vnguis tamen
sunt sic dicte quia naturali uante liber
tate et desiderio suo feruntur quod omnis fe
ra de bestia quicquam bestia non dicitur nisi quod
mansionem hominum utitur et tunc dicitur. a bestia quod
Bestialis. a bestia de hic et huius est donus et sibi
bestialis et huius le. unde bestialiter ad dubium et hec
Bestianus. a bestia de bestiani bestialitas atis
ut ria. rium. i. crudelis uiuens ad modum bestia
num et huius bestianus qui seruat bestias vel uenat
eas. et huius bestianus. i. liber de bestiis loquens uel
locus ubi bestie morantur.

Bestiola le. di. pua bestia et corripit penultimam.
Bestius nam non. i. crudel insta bestie et dicitur a
bestia in besti exponitur. **A**bestia bestie
Beth apud hebreos dicitur mola olearia vel ec
beta. et bestia est secunda huius eorum. Et a bestia dicitur q
ui secundam hanc bestiam et a bestia dicitur nos. b.
sic ergo bestia apud hebreos est mola olearia a
pud grecos est secunda hanc. et tunc est neum gen. et in
debet. Et inde apud nos bestia dicitur in fe. ge. ge
nus oleris. secunda secunda caulis. qui post absconditionem natus
citur in magisterio. unde bestaceus etea. et cum pos
sessum. Item bestia interpretatur domus

Bethania interpretatur domus obediens. et dicitur
Bethel urbs samarie. puer dicta Iuza. sed a bestia
postquam dormiens ibi iacob uidet scalam innitentem
celo et dixit uere hic domus dei est et porta celum
ex causa hac locus ille dominus est bethel. i. domus
dei. a bestia quod est domus. et el quod est deus. sed quoniam
ibi a ieroboam uituli aurore fabricati sunt dominus est
bethel. i. domus idoli que ante uocabatur do
Bethlehem. a bestia quod est domus et **I**esus de
leen quod est panis dicta est bethleem ciuitas dauid
in qua natus est salvator mundi. et primum dominus est
ephrata. sed quando ibi iacob pavuit pecora su
a eidem loco bethleem quodam uacacione futuo
imposuit quod domus panis interpretatur propter eum
panem qui ibi de celo descendit. Inde bethleemi
ta te. patrum communis gen. et propter me et huius bethleem
miratus. regis iij. c. xxii polimitanus bethleemites
Bethsaina de. hebraice latine domus pecudum ea
dem probatica piscina dicitur iohannes v uide in prophetica
Bethsura re. quidam locus est de quo habetur
in libro machab. et propter puerum. unde in aurora de
bethsura et capit iberusalem et petit.

Brangulus. angulus coponitur cum bis. et de
biangulus la. lumen. puer cor
qui multus bibit vel qui multum attrahit hunc ore
Bibax. a bibo is. dici. **G**ulus li. pro tali figura
tur hic et hec et hoc bibax cis. qui multus bibit
et comparatur cisor iussimus. unde bibaciter cius
magis ad dubium et huius bibacitas bibacitatis.

Bibio onis. mas gen. i. musriones supernatates
in uino. et dicitur a bibo bibis.

Bibix icis. fe. ge. i. pugnia. a bis dominus quia semper
bibleus. a biblus pro huius inter duas pates frat
bro de bibleus a. v. et biblius a. illo ab eo posselli
ua biblei et etiam biblii dicuntur instabiles et e
Bibliator onis. vide quam qui repant libros
biblii. in bibleus vide. **V**in bibliopola

Bibliopola. biblus pro libro coponitur cum polo
is. et de huius et huius bibliopola le. puer cor. i. uenditor
et ornator librorum quia collit et pumicat eos ut
carius uendat et idem dicitur bibliator onis.

Biblioteca biblus coponitur cum theca quod est

repository ut scrinium ubi aliquid reponitur. et
de hec biblioteca. i. librorum teca. i. libri rep
sicio vel recodicio vel armarium. unde per silitudi
nem quidam libri in ecclesia de biblioteca quia
ibi multi libri theologie continentur. et inde bibli
otecarius noster. i. custos librorum sue reponitur et puer
Biblus. a bibo is. de hec biblus bli. i. cit te
iuncus quia aquarum est biblus. Et aliquando dicitur
pro libro quia antiqui de iuncis solebant con
texere pogramenum et ibi scribere annorum est usus carte
Biblio is. bi. itum. coponitur cum ad. et dicitur ad
bibio bis. i. itum bibo uel iuxta vel ad me trahit bi
bendo. et cum con. et de conbibio bis. i. simul cu[m] a
lio bibo vel simul totum bibo uel sepe bibo uel
in me trahit. Et cu[m] circu[m]. et de circubibio. i. ex
omni parte bibo et cum de et de debibio. i. ualde
bibio vel deorsum bibo et debibere. i. deuomere et
tenetur de puerum et cu[m] e et de ebibio is. i. ualde
bibio uel intus bibo vel euomo uel trado obliuio
ni. iob vi. sagittae domini in me sunt quarum in
dignatio exhibet spiritum meum et cum in et dicitur
inbibio bis. i. ualde bibo uel intus bibo uel
bibendo immuro. Et cum pre et dicitur pbibio is
. i. an uel pre alijs bibo et cum pro et de pbibio
. i. in conspectu uel procul bibo. et cum re et dicitur
rebibio is. i. itum bibo vel euomo. Et cum se et
dicitur rebibio is. i. seorsum bibo et cu[m] sub et dicitur
subbibio. i. parvum bibo uel post alijs vel sub
tus bibo vel que sunt subtus bibo. **F**est nota quod
bibio et omnia ab eo copposita sunt neutra et fa
ciunt preteritum in bibi et supinum in bitum et
omnia copipiunt bitum in presenti et in prete
rito et supino virg. Claudiu[m] ianu[m] puerat pra
ta biberunt. Item omnia copposita a bibo uidentur
signare intentionem excepto subbibio quod signat
remissionem. Item nota quod bibere nature est po
bibo onis. cois genere qui nullum **X**erum luxurie
bit. a bibo bibis dicitur.

Bibulus a bibo is. de bibulus la. lumen. puer cor
qui multus bibit vel qui multum attrahit hunc ore
Bicellum li. genere neu. quod bidiniu[m] dicitur ut arena
tur secundum domus sub se habens cellas sicut domus
marcatorum in urbe. et componitur a vasis et cella
Bicapus itis in caput uide.

Bidinium nigrum in bicellum exponitur.

Bicolas penes cor. a bis et colon uide in colon
icornis. a bis et cornu componitur hic et hec
bicornis et hoc bicorne duo habens cornua

Bidens. a bis et dens coponitur bidens tis. quod est
instrumentum rusticorum bifurcatum genus rastri
propter duos dentes. et hec bidens tis. fe. ge. i. ouis
a duabus dentibus qui preminent et cu[m] quibus
fertur nasci secundum autem seruum dominum oues biden
tes quasi biannales. i. duorum annorum quia talis erat
eligebantur ad sacrificium et cor primani. unde
in aurora legitur ad latum altaris esse emata bides
et est generis incerti vel secundum quosdam communis
sed pro instrumento masculini generis.

Bidental lis. neu gen. locus in quo fulmen cadit
sic dictus. a bidentibus ibi sacrificatis uel aliquid
fulmine percussus parsuis triste iacens lucis eius
Biennis. a bis et annus com. **I**landum quod bidental
ponitur huius et huius biennis et hoc non. id est duorum
annorum. unde hoc biennium.

Bifarius for coponitur cum bis et dicitur virarius
na. rium. et cu[m] tris et de trifarius ria. rium. et qua

trifarius rta. nū. et dicitur bifarius dupliciter loquens. scz bilinguis qui duas novit linguas. uel duplex et fallax qui aliud habet in corde qz fatur in ore ul' qui nunc dicit hoc nunc aliud et similiter expone alia. vnde bifarie trifarie et m'lifarie et qz trifarie bifarie. i. in duobus modis ul' in duabus partibus et sic de alijs et pro istis adiubijs inueniuntur qnqz acci predicti noninit positi adiubiali ter. vnde ad heb. multiphariam multis qz modis

Bifax cts. qui duos habet obtutus eis ge. a fidibus da. dum. i. in duas ptes. **H**is et facies fissum et est cōpositum a bis et fidus da. dum. i. fissus qd nō est in usu. et diuatur a fundo dis de hoc infra dicam in fidus et scribitur per vnuj f. bifidus trifidus bifarius trifarius et huius qz cor primam. Nam regula est j. ante f. siue plo. pdicatur ut nphodus. preter cōposita. a nūis ut bifidus trifidus bifarius et huius. et compit penitentiam bifidus. sicut fidus ul' fidi pnmam.

Trinium nij. a bis et finis cōponitur locus ul' diuiso inter duos fines sicut trinum dicimus qz trinum et diuersinum. i. diuiso inter duas regas. uel locis inter diuersos fines. scz ubi diuisi

Bifores. a bis et foras co. **F**ines cōueniunt ponitur p' alite: hec bifores biforum. i. duplices ualue quia bina foramina faciant. vnde h' et h' biforis et b' before. i. duplex. vnde ouid methi ij argenti bifores radiabant lumine italue.

Biformis a bis et forma cōponitur h' et h' biforis et b' me. i. duas formaruz sicut triformis trium formarum. vnde biformiter adiubium

Gifrons tis. mas ge dr ianus. et cōpōtetur a bis et frons qz duas habet frontes. scz ante et retro **B**iga. a bis et iugum cōponitur biga que etiā binuga dr. sic currus tm a duobus equis tractus et est biga ppter lune ppter duas ppterates scz qz crescit et decrescit. Triga pluronis quiā capit hōines de tribus etatibus scz puencia iuuentute et senectute. Quadriga solis ppter quatuor tpa anni que facit in ciuitate ul' remocione sua scz uer esta tem autumpnū hyemem. ul' ppter quatuor ppter etates quas habet in die nubet onz in mane spēdet in tercia calet in meridie repescit in nona. Se iuga ciurus iouis. a sex et iugo. quia a sex equis trahitur. et attribuitur ioui utpote summo do se cundum poetas. et ita binuga triuga qdngia dicitur a nūo equorum et iugo

Bigamus. a bis et iamos qd est nupcie uel ux or ul' mulier componitur bigamus. ma. nū. qui ul' que duobz nupsit uiris ul' uxoribz. vñ h' biga mia mie. pnl' acuta. i. due uxores ul' ppterates qz a liquis sit bigamus. Potest ergo queri an bigamie sit irregularitas adiuncta. Dico qz aliquis p sa cramentū ordinis minister sacramentoz cōstituitur et ille qui alijs sacramenta ministrare debet nullū defectū in sacramentis pati debet. defectus autem in sacramento est. quido sacramenti significacio non inuenitur integra. sacramentum autem matrimonij significat cōiunctionem xp̄i ad ecclesiā am que est vnius ad unā sic dicam in matrimonio um. et ideo requiri ad perfectam significatio nōnam sacramenti ut uir sit cantū vnius uir et uxor h' vnius uxor. Et ideo bigamia que hoc tollit irregularitatem inducit. Et sunt qatuor modi bigamie. Primus est cum quis habet plures uxores de iure successive. Secundus est cū simul h' habeat plu-

res vnam de iure aliam de facto. Tercio cū habeat plures successive unam de iure aliam de facto. Quarto quando uiduam duxit ul' corruptam et in his onimbris est irregularitas adiuncta. Sz nō uideatur qz contrahatur irregularitas ex hoc qz aliquis non uirginem ducit uxorem quia plus impedire aliquis de facto ppter qz alieno. sed si ipse contra hens non sit uirgo nō sit irregularitas ergo multo forcior si uxor eius uirgo non sit. Ad hoc dico qz in cōfessōne xp̄isti et ecclēsie unitas ex ut qz pte inuenitur. Et ideo siue diuiso carnis inueniatur scz ex parte uni siue uxoris est defectus sacramenti. Sed tamen diuissimo de quia ex pte uni requiritur qz aliam non duxere in uxorem nō qz sit uirgo ex parte uxoris requiritur etiam qz sit uirgo. Cuius racio assignatur quia defectus in ipso sacramento causat irregularitatem corruptio autē carnis extra matrimonium cōtingens qz precessit matrimoniu nullum defectū facit in sacramento ex pte illius in quo est corruptio. si facit defectū ex pte alterius quia actus contrahitis matrimoniū non cadit supra seipm sed supra alterum. Et ideo ex termino specificatur qui est etiam res pte illius actus quasi materia illius sacramenti vnde si mulier esset ordinis susceptua. sicut uir efficitur irregularis ex hoc qz duxit in uxorem corruptā. nō autē ex hoc qz corruptus contrahit Ita fieret mulier irregularis si contraheret cū corrupto. nō si contraheret corrupta. nisi in alio matrimonio p̄us corrupta fuisset. Sed dicas. esto aliquis deolorauit aliquā quā postea duxit in uxorem. talis non uidetur irregularis. qz nō diuidit carnē suā in plures. nec etiā uxor eius. et tamē ducit corruptā in uxorem. Rñs. in tali cā sunt diuise opiniones. tñ p̄babilius est qz non sit irregularis. qz carnē suā non diuisit in plures. Que nō etiā an cū bigamo possit dispensari. Dico qz bigamie nō est adiuncta irregularitas de iure naturali. h' de iure positō. Nec itm est de essentialibz ordinis qz aliquis non sit bigamus. Qd patet ex hoc. quia si aliquis bigamus ad ordines accedat characterem recipit. Et ideo papa dispensare poterit in tali irregularitate totaliter. sed ep̄us quantum ad minores ordines. et quidam dicunt qz etiā qz tum ad maiores in illis qui uolunt deo in religione seruire. ppter uitandum religiosorum discursum. Et si obicias. cont̄ ius diuum nō licet dispensare. h' omnia que in canone dicuntur ad ius diuinū p̄tinent. Cū igitur apl's in scriptura canonica dicat Optet ep̄m vnius uxorū uiq esse. uidetur qz nō possit in hoc dispensare. Rñdeo hoc uerē quantū ad ea que sunt de iure naturali. Et quantū ad ea que sunt de necessitate sacramentoz et fidei. Sz in alijs que sunt de instituōne apl'oz cū etiā nūc habeat eandem p̄tatem statuendi et destituendi quā tunc hñt. ppter qz qui p̄matū tenet in ecclēsia. dispensari. vide infra in bigamus. et in prescripto. et in casus.

Bigens tis. omnis ge. qui ex duabus gentibus est natus. sicut ex patre tusco. et matre franca. et componitur a bis et genis gentis.

Bigensis na nū. componitur a bis et genius et cor penl. Et dñr bigena. animalia que ex diuīs gñibus nascuntur. ut mulus ex equa et asino. mūlusp ex cap̄ et ariete. ē enim dux gregis fñi hñg. **B**igermen inis. neu ge. i. seges uel legumen. ex

Duobz g̃nibus cōmixtū. et cōponit̄ a bis et g̃mē
Biūga biūge. idem est qd̄ biga
Biūgus. a biga ul̄ biūga dr̄ biūgus ga gum
et h̄ et h̄ biūgis et hoc biūge in eodez sensu et
substan̄e declinata inueniuntur h̄ biūgus gi. et
hic et hec biūgis gis. et dicuntur biūgi uel biū
ges equi qui trahunt̄ bigam. ul̄ qui duo sunt ad
iugum. Et scđm hoc componitur biūgus uel bi
iugis. a bis et iugum et corripit penultimam

Nilax lans. fe ge. i. libra statēa. a bis et lanx
quasi habens duas lances.

Bilbo bilbis. in bilbo bilbis vide.

Bilbo bilbis. a bibo bis. denatur bilbo ul̄ bil
bio bilbis ubum neutrū. i. sonitum facere.

Bilibris. a bis et libra cōpōit̄ h̄ et h̄ bilibris
et h̄ bilibre. i. duarū librārum pondus ul̄ mensu
ra scđm hug. et pd̄ducit h̄ sicut libra. iusus doctri
nalis. pro centum libris nolo carere libris. Apoc
vi. bilibris critici denario uno. Pap̄ uo dicit. q̄ bi
libris est sexrarius bis assumptus.

Bilinguis. ex bis et lingua cōponit̄ h̄ et hec
bilinguis et h̄ bilingue sicut. a tris et lingua tri
linguis trilingue. qui duas uel tres linguis noue
runt. uel qui duabus ul̄ tribus linguis loquuntur
et per similitudinem bilingues et trilingues dicū
tur fallaces et duplices qui aliud habent in corde
et aliud in lingua ul̄ instabiles qui nunc h̄nt
hoc in lingua nunc illud et cor̄ p̄ma. vñ in grec
digitur duplicitis ac cordis homo dr̄ esse bilinguis

Biliosus sa. simi. qui frequenter irascitur et sem
per est tristis et deriuatur a bilis.

Bilis. a bis dr̄ h̄ bilis lis. i. fellis et ire sedes ul̄
ex fellis cōmodōne procedens amanacio et p̄ci
tur quandoq; pro ipso felle et pro quolibet nigro
et malo humore. qñq; pro ira. vnde parsuitur
Bilix. licium cōponit̄ cū gescit uitrea bilis
bis ul̄ tris et dicitur h̄ bilix cis. et h̄ trilix cis. i.
lorica que contexit̄ duobus ul̄ tribz līcis acumu
latis. exitur enim ponendo licium superlicium. Et
h̄ bilix cis et h̄ trilix cis. i. pannus tribz filis agg
egatim cōtextus. vnde hic et hec bilicis et hoc ce
et hic et hec trilicis et hoc trilice.

Bimarcus ci. qui bis fuit māitus et est mas ge
et cōponit̄ a bis et marceus. ul̄ a bis et marcio
quia bis marciuit. luxuria enim facit marcerre ho
minē. Vnde h̄ bimarcia. cie. talis p̄petas.

Bimaris. a bis et mare cōponit̄ h̄ et h̄ bima
ris et hoc bimare. i. duo maria ul̄ inter duo ma
ria existens et corripit penultimam.

Bimatus tus. tui. i. spaciū duoz annoz et d
icitur a bimis. vñ math. ii. dr̄ q̄ herodes occidit
omnes pueros qui erant in bethlehem et in fini
bus eius a bimatū et infra. occidit. i. occidi iussit
quia qui per alium facit per seip̄in facere uidetur
Ideo glosa. lingua ut̄ pro gladio. Sed quicetur
cur a bimatū occidi pueros herodes fecit. cū xps
nondum scđm communem opinionem duorum
esset annorum. hoc fecit scđm rabauum quia ti
mebat ne puer cui famulabant̄ sida. paulo sup̄
eratem ul̄ infra speciez sibi cōformat̄ et pd̄ p̄n̄l

Bimensis. mensis cōponit̄ cum bis et dr̄ h̄ et

h̄ bimensis et h̄ bimense. i. duorum mensium qd̄

aliter binestris mestris dicitur.

Bimeter. ubi sunt duo metra et cōpōit̄. a bis

et metrum et corripit penultimam naturaliter

Bimo bimas bimai. mare. i. duplicare. wide in

Bimulus la. lum. dimi. de bimus se bino as.
cindū hug. pap̄ uo dicit. bimulus bimatū agens
tergulus termatum agens et corripit penultimā
Bimus. a vñ. i. duoz annoz a bis et annus q̄i
bis annus. et ut dicitur in grec. Est geminus bim
anni gemini quoq; bimus.

Bino. a binus dr̄ bmo nas. et bimo mas. uba
actua. et diffēunt. naz binare ē duo et duo insi
mul coniugere. Et cōponit̄ combino as. in eodem
sensu. sed bimare est duplicare. et producit bi.

Binoctium ci. ge neu. i. spaciū duaz noctium
et cōponit̄. a bis et noctiū ul̄ a genitio plurali de nox tis

Binoii. a bis et nomen cōponit̄ hoc binom̄
binominis qui habet duo nomina et pd̄ducit no
binus na. nū. nomen distributū qd̄ in singla
n̄ tantuz ualeat sicut duo ut bina lectio. i. due lee
ciones sed in pliali tenetur distributio p̄petue ut
isti comedunt bini. et qñq; tm̄ ualeat quātū et in
singulari. ut uidi bimos homines. i. duos. et ē cō
positū binus. a bis et vñus Inde binus quasi bi
unus. i. big unus. et a binus h̄ binanus. cal nūs.
et binarius ria rium. adiectiue. et producit bi.

Bios. i. bia. i. iordanus nati. mas ge. ille q̄
bis extitit mortuus. ut lazarus. a bis et thanatos
qd̄ ē mōs uel mortuus. Et mobilis p̄t decimari
biordanus ta tū. h̄ hug. Papias dicit. biordanus
tug. bis mortuus. dupliciter dampnatus.

Bipennis nis. fe ge. securis que duas pennas
habet. et dolabra dr̄ h̄ pap̄. et cor̄ p̄ma. Virgil in
iii geog. usata als uigilata et ualidam inuites
mollite bipennez. hug autē dicit q̄ bis cōponit̄
cū penna. et dr̄ h̄ et hec bipennis q̄ duas habet
pennas. fr̄i ante et retro. Et adiectiue declinatur.
h̄ et h̄ bipennis et hoc ne. vel componit̄ a bis
et penniū. qd̄ antiqui dicebant acutum. q̄ duas
habet pennas. i. acutas p̄tes. vñ et auiaz dicunt̄
penne quia sunt acute. hoc et dolubra dr̄. q̄ duo
latera habet. Nam securis simplex est

Bipertior tiris. et bipertio tis in duas p̄tes diui
dere. a bis et parciō ul̄ p̄cio p̄tis. uide in parciō
Bipes dis. cois ge. a bis et pes duos. i. partis
habens pedes tamē construccō p̄t esse om̄is ge.
Biplex cis. plica ce. cōponit̄ cū bis. et dicitur
bic et hec et hoc biplex cis. Item plica cōpōit̄
cū alter. et dr̄ h̄ et h̄ et h̄ altriplex is. in eodez sen
su sc̄i duplex anio. fraudulent̄ et utq; cōpatit̄
vnde h̄ biplicitas et altriplicitas. i. duplicitas frau
dulencia. Et scias q̄ predicta. a bis cōposita a bi
cellum usq; huc. abicunt s.

Birratus ta. tū. birro indutus. a birrum dicitur
Birna ne. p̄prium nomen uiri. dr̄ a bizzū qd̄ est
grossum uestimentū. quia birro et uili indutus e
rat. uel biria quasi uiria. b. in u. coniſa quia ui
Birrosus sa. suz. et birro. i. bīlīcōfūlebat dño suo
atus ta. tū. birro indutus. a birrum dicitur.

Birrum biri grossum uestimentū. et dicitur. a

Birsa. doaca. ul̄ coriū bouis. vnde et cartago o
bim dca est birsa. q̄ fuit circūdata corio bouis et
a birsa birsus sa. sum. rufus ul̄ niger.

Bis. adūbiū est nūi sumptū anormale a duobz
bisamnis is. quidaz fluuius currēs p̄pe ianuā
a bis et amnis. q̄ duo amni ul̄ annis intrant il
lum fluuium et desinat ablatius in e.

Bislongis gi gumi. q̄si bis cantū longus. a bis

Bispus li. ubi mortuus portatur. **V**er loqu
Bisse bes. i. octo vnicie unde bisse id est uel dicitur
bis qui bis est tens. et a bisse dicitur bissexus qd ex bisse. i. minutus colligitur uel dicitur. a bis et sextus. quia sextus dies ante klas marci bis co putatur eo anno ut dicit hug. Et in sequenti die celebratur festum matiae et eius uigilia in die pccidente. **XV** Bissexum sexte martis renuere kli de posteriori die celebrant festa matiae. vide de b
Bissexus. in bisse vide.

Dissillabus ba. bii. cōponit ex bis et silba. i. dcd constans ex duabus sillabis ut amo. et pd p
mam policē sicut et dissillabus. vnde in doctrina li. dr. Non sine cōpositis debent dissillaba demi

Bissinus na. nū. possessiū. a bissus diuatur ut bissina uestis. i. candida fca ex bisso. decimat eci am aliquā substantiue h bissinū. in apō xix. bissi ni enim iustificatiōes sanctorum sunt. Et scias qd qui do est possessiū. pd pn. qn uero est substantiū eam cor. sicut supra oñdi in scda pte de acentu ubi egī de posselliuis desinentibus in mus

Bissus si. fe. ge. genus lini candidissimi et mol lissimi. et nascit in egipro luē xvi. homo quid. erat diues et in duebatur purpura et bisso.

Bitalassum uestigium in luto pressum uel concur suis duorum manū s̄ez locus ubi duo maria concur runt. a bis et talassum qd est mare ac xvii. Et cupi incidissemus in locū bitalassum impegerūt

Bitidus da. dū. i. biformis uel q̄tū ad nauem corpus uel quantū ad animaz et cōponit a bis et

Bitum cas. ibum neu. i. per dea qd est forma gere. a bitumen dr. vnde plantus in gurgiliōe. qd michi in terra eque fortunatō si illa ad me bitet

Bituligo. a bitumen dr h bituligo gnis. i. vñm ynnitū qd in bitumine crescit.

Bitumen a bibo bis dr hoc bitumen nis qdā genus terre utile ad cōpages nauium qd et glutē dr et habundat in asphalto lacu inde. vnde bitu mineus nea. neū. i. exīs de bitumine. uel litus de bitumine. et bituminarū ta tū. litus de bitumine scdm hug. uel ut dicit glosa ge. vi. Bitumen est gluten feruentissimuz quo lita ligna nulla violē cia dissolui pnt. et pd tu. in aurora dicitur. arcas linuit ponendo forte bitumen.

Biuira. re. que duos habet uel habuit viros id ē mantos. a bis et vir. et cornpit ui sicut vir.

Biuū biuj. ge neu. locus ubi due uie conueni unt uel cōcurrūt. et cōponit a bis et via. vnde h et h biuialis et h le. et biuiatum. i. per biuia.

Bizantium. h bizante. uel bisanciū olim dcā est constantinopolis. vnde bizanteus rea. teū. et bizā tius tia. tū. et hinc ad huc mōera illius curitatis dr hic bizanteus uel hic bisancius cī.

Blandicellus la. lum. in blandulus vide

Blandior iris. uel blanditus sum ibū deponens construitur cum datuo ut blandior ibi. i. adulor Inuenitur eciam cīz accō in eodem icusu et in de blandus da. dū. et inde h blandicia cī. et h blan dices cī. i. adulacio. blandior cōponit de blandior. i. ualde blandior. uel sit de puatiuum eblan dīor. i. ualde blandior reblandior. i. itq blandior

Blandulus a blandus da. dū. blandulus la. lū. i. blandus aliquālum qd et blandicellus dr. vñ et blandicella dicunt uerba dimittit et blandicō

Blas blattā. communis ge. i. stultus h̄sus la. lum. et insipiens a blatero ras. dicitur.

Blaſfemio mas. a blas et femina cōponit blaſfe mo as. i. detrahēre uel reprehendere uitupare. Nam feminaz est rez stulte blaſfemare. vnde blaſfemia mie. Et plalite blaſfemia blaſfemioꝝ. i. detracō uitupacio. vñ prudencius in stomachis non tulit ulterius capti blaſfemia mōstrū uitutū regina fides et est blaſfemia irreligiosa reprehensio uel detracō uel uitupacio. blaſfemus iō est maledicus detrac tor. uitupator et est adiectuum et pd fe. Et sci as qd prie et stricte loq̄ndo blaſfemare est iniuri am deo irrogare. Qd fit cū ei attribuitur qd non cōuenit ei qd est contra misericordiam. aut cum ab eo remouet qd ei conuēit qd est contriūsticiam. aut cū creatiōe attribuit qd est xp̄nū dei. qd est contra maiestatē. et sic mārthi ix. scribe iudicabant. cū xp̄us galitico dixit tibi dimitūtur peccātū dixerunt h blaſfemāt.

Blate onis. mas ge. i. cubiculariō. siue hospita lata. a blatero ras. dr Marus. et dr a blatero h blata re. qdām animal de nocte tantū ambulans. vnde et lucifuga dr que cōprehensa manus tingit Alij dicunt qd sit uerptilio Quidam dicunt qd genū muris in subterraneis habitās caūnis Et inde h blata re. i. purpūra eiusdem animalē colorē imitans. vnde blateus rea. reū. et h et hec blatealis et h le purpureus uel talis coloris. scilicet blauius. Item a blata re. p animali dr h blatea re. i. illud qd de calciamētoꝝ soleis eradic uel lutum ex itnere in calciamentis collectum.

Blatea ree. in blata exponit
Blatero. h blatera re. i. sonus mnaꝝ. In blatero ras. i. stulte et sine causa loqui detrahēre declama re uel strepide aliquid loq̄ et proferri. i. metu trepidancia uba dicere. qd et balbutire est. et est p̄p e Cameloz. vnde h blateo onis. qui ita blaterat.
Blatio tis. ibum nentū. i. pplexo et impedito loqui. vnde plantus in amphitone. Qd intelligere quisq potis est ita nugas blans. et blatre. i. p̄cipue loqui et dicitur a blata re.

Blatus n. i. stultus et insipiens idem et blas a
Blennus. a blatero ras. dr blennio. h blatero ras n. et h blennio nonis in eodez sensu. i. stultus ul

Blesus. a halo as. dici h̄bicosus et impudicus tur blesus la. sun. et dr blesus quasi fresus. quia uba frangit non bene ea profens. qd autē dr ble sus quasi bucca lesus. ethimoloia est non cōpō.

Boa. a bos dr hec boa uel boas quidā serpēs qui ualde persequit boues naz plūmo lacte n̄quis ubenibus se innectit. et siuggens interimit. et inde a bou depoplātē boas dr. boa etiam dr tumoz enītū in vñū collēus. et ruboz etaz et lu

Boanerges interpretatur filij toni. h̄tū dr boa trui. vnde math. iij. dr qd xps uocauit ad se iacobum zebedi et fratrem iacobi. et imposuit eis nomina boanerges qd est filij tonitru. ubi dicit beda in glosa. quoꝝ vñus intonans uocem theologam quam nemo p̄us edere nouerat emisit. In principio erat ūbum et cetera. quā tanto pondere grauidaz reliquit. ut si aliquā plus intonizare uolueret nec ipse mundus capere posset.

Boarium locus ubi uenitūt boues. uide in bo

Bobino as. ūbum neutū dr. a boo as. et est bobinare. guicari. dampnare. clamare. vnde h bobi anatoꝝ cōuicatoꝝ uel certosus et inconstans.

Boemus.atis.ge neu.1. boatus. sonus. strepitus.
Boeres a bos h̄ boetes tis et diuac̄. a boo as
ut boete pro quadam stella ut pocius pro signo
continet enim plies stellas. ut dicūt xij. et p̄d e
Boetius tij. p̄prium nomē cuiusdam magni the
ologi et p̄bi. et d̄r. a boeres. et scribitur p̄ t. et fit
uocatius boeti et prod̄ p̄nl.

Boglossa se. sedm pap. in buglossa uide q̄ com
myniter medici dicunt buglossa per u.

Bora boie. fe ge. torquis dampnatorq̄ quasi iu
gum in boue. a bos dicitur.

Bois grec latine dicitur bos sedm pap.

Bole. i. sententia. boletus ti. mas ge. genus fun

Boleetus ti. mas ge. genus fun **xi**. et p̄d p̄nl

ḡst p̄d p̄nl. vnde quid. boleti leti cā fuere tñ

Bolis idis. mas ge. bolidem aut̄ p̄nl cor. appel

lant naute massaz pl̄ibi quā summittē solent in

mari ut expiant profunditatē maris. Act xxij. et

submittentes bolidē inuenēunt passus. xx. & w
per bolidē plumibi massam dic petre uocari

Bolus. a bñ uel bonus d̄i h̄ bolus li. i. mōsel

lus ul̄ bolus iactus. sedm q̄ dicitur de mōsello

d̄i bolus quasi bene oides. et est ethi. non cōp̄ei

q̄. et cor bo. vnde in auro. h̄ fidei articulus com

Bombicino bombicinas pe. **V**eretur esse bolus
nūstina correpta. uide in bombicinu.

Bombicinus. a bombix cis d̄r h̄ bombicinum

In quo nomine uocatur ipa lana anq̄ tingatur

et textura que fit inde. et bombicinus na nū. p̄nl

p̄d. q̄ autē iuuenal̄ corripuit eam ibi. Quaꝝ de

licias p̄linus bombicinus urit licencia fuit poetica

et bombicano nas. i. bombicinū ul̄ purpura facē

vñ bombicinatoz tonis. qui eam facit. s̄ hug. Et

cor penl bombicinum quando est substantiuum.

Bombix icis. mas ge. d̄r a bombus. Sunt autē

bombices uermes ex quoꝝ egestione ipa lana se

riū uel ut dicunt bombacie conficitur. Generant

enim ex se longissima fila. vnde purpua et huius

texantur et p̄d p̄nl in ḡto quia dñdit a nō ha

bente. i. naturaliter longaz an x. ut dicit mōr bñ

Bombizo zas penultimā p̄ducit uide in bombz

Bombus. a boo as d̄r hic bombus bi. i. sonus

a quo bombizo zas. bombos facere uel clamare

et p̄rie est apū. quādo clamant suo modo. vñ h̄

bombizacō onis. ipa uox apū. Inuenitur ecīa bō

Bonus na nū. est p̄mitm ul̄ibus p̄ sono culi

pt diuari a uenus. et d̄r bonus quasi venus a ue

nustate corporis postea ad animū est hoc nomē

translatum. Eū enim bonū dicimus cui non p̄ua

let malum. eūq̄ optimū qui peccat minimū. et a

bonus ni. addita ras fit bonitas ratis. Et compa

tur irregulariter bonus melior optimius. et in ad

ūbio. bñ melius optime. Et scias q̄ omnia appe

tunt bonū naturaliter. vñ dicit boe. de consola.

Est mentibus hominū ueri boni naturalis inſta

cupiditas. h̄ ad falsa deuicius error adducit. Et est

triplex bonū. scilicet honestuz. utile et delectabile

Boo as. uebū neutq̄. i. sonare clamare mugire

uel uocare. Et componitur. reboo as. i. resonare.

Booz interpretatur in quo fortitudo. uel in quo

boreas boreas. quidam thobur. uide in p̄phei

uentus est et cor p̄mā. vñ Ouid epr. Illic me te

neas boreas ubi dulce morari est.

Borith herba fullonis est de qua panes faciunt

quos herbarios uocant. et sicut illas h̄nt q̄ p̄

sapore h̄ pap. Secundū autē Jeronimū in Jēmia

hebraicū ē. Et ē quedā herba quā lxx interp̄tes
dicūt herba fullonū. que in palestina in humidis
et uarentibus locis inuenitur. Et eandem vini ha
bet quā et mitū ad lauerandas uestes. et attentuatē
in fine. Jēmie c ij d̄r. Si laueris te nitro. et multi
plicaueris tibi herbam borith. maculata es enim
in iniquitate tua coram m .

Bos bouis cōis geniis q̄i bonus opator soli. et
est ethi. et deberet facere genitūs bois. sed m̄po
nitur u. et dicūt bouis causa euphonie. Genitius
plūal̄ bouū datiuus et ablatiuus bobus. vnde dic
p̄sci. in vii. libro c. vi. a boue q̄ bouuz debet fieri
e. in vñ. sed h̄ nomen notandum est in quo u con
sonante afflūmū obliqui casus singulares biatus
causa abicunt aut̄ eam u. quādo sunt plures vir
gil in iij. leta bouū passim campis armenta uide
mus. Datiuus autē et ablatiuus eius nominis p̄
sincopam semp̄ medie pfertur sillabe bobus pro
bouibus. Nominatiuus uio plūalis et accusatiuus
et uictus q̄ silēs sunt raro abicūt u. consonantis
loco p̄ntam. Et scias q̄ bobus. qđ amisi in sil
labis recuperauit in temporibus. vnde licet bouis
et boue corripiant p̄mā. q̄ ouid. Non boue mac
rato celesta numina gaudent. ramē bobus eī p̄
ducat. vnde idem. nō pfetur littora bobz aras
et dicit hug. q̄ greci dicunt bug. inde dī bos. sed
nō credo q̄ p̄p̄ loquendo sit diuacō. et ita in cō
finiilibus dico sicut in tercia p̄te oñdi in caplō de
speciebus nominū quasi in principio. Item dicit
hug. q̄ nichil est q̄ quidam insulsi dicunt bubus
nichilonimus q̄ dicunt buuz. et ut dī basilius in
exameron omel ix. boues cū diuiciis inclusi fue
runt hiberno tempore perturbacōz aens naturali
presencientes intellēcū de stabulo foris omnes af
piciunt mutantes. uide in asinus.

Bofforus. bos cōponitur cū foos qđ est ferre
et d̄r hic bifforus n̄ p̄nl cor. i. illud mare per qđ
transiit yo in specie bouis. ul̄ per qđ iupiter in
specie thāii detulit europam. idem et alio nomē
p̄pontides. a transitu ponitis. Inuenitur ecīa boso
rus et p̄pontides p̄ nomine cuiusdam stelle.

Bossequeus penl cor. i. bubulc̄ q̄i seqūns boues
bostar. bos cōponitur cū sto stas. et d̄r h̄ bos
tar aris. p̄nl. p̄d. i. locus ubi boues stant. sc̄ sta
bulum. dī ecīaz bostar. locus ubi corpora hominū
cōburantur. et inuenitur h̄ bostar aris. penl cor
ap̄riū nomen viri et p̄mītī. ita dicit hug. pap̄ e
cāz dicit bostar ubi cōburuntur corpora bouū ul̄
stact bouū. Magister autē bñ. hije in parte cōtra
dicit. Dicit enim nota q̄ dicimus h̄ bostar pro q̄
dam barbaro et nichil est hic bostar. vnde cor pe
nūtīmā gn̄. et nūq̄ prod̄. Errauit autē hug q̄
dixit h̄ bostar in deriuacōbz suis. Ita dicit mōr
bene. Sed dictū suū non probat. Slobis autē
magis placent p̄us per hug et pap̄ dicit.

Botrio. a botrus dicif h̄ botrio onis. qđ exit
de sacramento quando turgescit et qđ pender de

Botrus tri. id qđ est in acino. h̄ ponī **M**ingulō
tur q̄iç pro acino. quādoç p̄ uua. q̄iç pro race
mo. et est fe ge. Inuenitur tanien aliqui in mas ge

vñ deit xxxii. Botrus amarissimus sedm unam

Bouarium. a bos dicitur hoc boua litteram

nūm ul̄ boarium. i. locus ubi uenduntur boues

Bouicida de. penul̄ producit cōmunis ge. i. qui

cedit boues. i. macellarius. a bos bouis et cōdo is

Bouilla. a bos h̄ bouilla le. locus ubi uendun

tir boues. unde p̄s̄us acteo bouillas. ul̄ bouille larū. quidaz locus iuxta romā ubi boues uerida bantur ul̄ ubi boues tantū sacrificabantur iuxta preceptū mime. Et ideo sic dī quasi boū uilla et scđm hanc significacō; ponitur a partio hoc nom̄ ut dixi acteo bouillas.

Bouinus na.nū. bouis res. ul̄ ad boues p̄tinēs a dī et p̄d p̄nl̄ sicut huic possessua in nus bouinus etiam ut uile p̄p̄ dicuntur boui similis. **B**ouiscida dī. cōmūnis ge. qui scindit boues sc̄z macellarius. a bos et scindo dī et p̄ducit penīl. **B**racale ls. neutri genuens id est lūbare. a bracce arum dicitur.

Bracanū ge neu. i. lūbare. et dī a bracce arum. **B**racatus. a bracē dī bracatus ta. tū. qui induitis est bracēs. vnde et bracata dicitur quedā galili. sc̄z que adiacet reno. quia homines ibi uti. **B**race aq. plūal̄ nū dicuntur a vñaxis bracos bracos. i. breue quia breues solent esse. non enim solent habere tibialia sed extendi solum ad genu a lījs uenda corporis uelantur.

Bracellū cei. i. uadū. et dī a bracos qđ est breue **B**racile. a brace dicitur hoc braole lis. i. lūnūa reg. bracile etiam dicitur angulum renū.

Bracologia gie. quedaz figura locutionis de q̄ supra dixi in quarta parte ubi egi de coloribz re ti. oris. et acut penultimam.

Bracis q̄s. fe ge. inferior pars circuli. et dicitur **B**radiale alis. ge neu. **S**a bracos qđ est breue torquus in brachio siue brachiū qđam ornamen tu qđ et dextrotertiū siue dextrothorū dī. et diua **B**rachium. a bari qđ est forte. **I**ltur a brachiū uel graue dī hoc brachium dī. quia certe mē bns forcius sit. vnde hoc brachiolum li. dimi. et brachiatus ta. tū. lūns brachia. **S**cias q̄ multe sunt p̄tes in brachio. slaz ibi est tonus. siue musculus cubito et ulna ala siue ascella siue subhinc et lactus lacertus est p̄p̄ superior pars ul̄ et ipli; totum. sc̄z brachium dicitur a lacro ras. q̄ lacerti indentur esse lacerti a toto corpore. vnde lacertosus sa. sum. fortis qui magnos et fortes habet lacertos torz siue musculus est illa pulposa caro que in lacerto est. Cubitus est usq; ad manum et dī a cubo bas. quia solent cubare sup cubitu; in cēna uel dicitur a cubon q̄ est firmus quia firmū membrum sit. **V**lna scđm quosdam est cubitalis mensura. Idem sc̄z qđ cubitus scđm alios est extēsio utrusq; brachiū. Ala est illa pilosa p̄s sub brachiis. et dī sic quia pilosa sit ut ala uel q̄ instar alaq;. Inde brachia emergant uel mouentur. Et ea de m ascella dī quia ab hoc loco brachia silentur. i. mouentur. et idem locus dī subhincus quia sit f. tido habet enim subtus hincum. i. fetoren kir ci. q̄ cōponitur a sub et hincus.

Bracas cas. i. aliquē bracas induē. et dī a brace aq. Et cōponitur in braco in bracas in eodem sensu et de braco cas. i. bracas extrahere et sunt actīa

Bracos id est breue.

Bragmane populi sunt indie. et declinatur h. et h̄ bragmana ne. cōic ge. p̄nl̄ cor. sicut h̄ et hec salm. ina ne. Iero. in ep̄la ad paulinū c. p̄mo p̄ue. **B**ranca. a brancus ci. qđ **T**mt. ad bragmanas est guttū dī h̄ branca cōe quidā locus iuxta guttū. et ut dicit branice sunt fauces. vnde legitur in histona thobie q̄ robiā iuniores p̄scem metuunt p̄tēntē p̄tēntē iussit angelus dicens apphende

Branciola le. dī. p̄ua brancia. **I**re b̄.tīa eius **B**rancus ci. i. guttū a bracos q̄ est breue dī q̄ breue sit quantū ad alia membra. Item inuenitur hic brancus ci. quedā passio qđam morbus. sc̄z p̄ fogatō fauīt frigido hūore et tūc dī a brācia cīc

Bratea. a bracos qđ est breue dī h̄ bracea cīc. et h̄ brathea teoq. in plūali tantū nūo inuenitur et neu ge. uel dī a braten greco qđ lamina auri ē et inde bratea tee. tenuissima aut̄ lamina. vñ hec brateola le. dimi. Bratea etiam ul̄ brateola dīc̄ campanula aurea. vnde brateatus ta. tū. brateis ornatus scđm hugicōz. p̄p̄ uero dicit. Bratea tū nūis auri lamina uel alicuius metalli.

Brateola ole. in bratea uide.

Braneta te. cōmūnis ge. penultima cor̄ tā uic

Brauium vij. laurea palma manus p̄miū cur

suis quasi pauium. i. patū et acquisitū vi. et nūtu

te ul̄ quasi habitauium id est habitum uirtute.

Bresith. i. liber genesis.

Breuariū rī. in breuis uide.

Breuigenulus li. p̄lūtima cor̄. i. baiulus et por

torp̄ breuum. a breue et gero is.

Breuilogia gie. breuis dicitio quidā aliquis bre

uiter dicit. a breuis et logos sermo.

Breuiloqua a ū. p̄nl̄ cor̄. q̄ breuis loquitur a bre

uīg et loqz. vnde hoc breuiloquū. i. breuis locutio

Breuis a bracos breue diaq̄ hīc et h̄ breuis et h̄ breue. Et cōpatu; breuior breuissimus. vñ bre

uiter ius. issime. adiūbium et hec breuatas et hoc

breue breuis p̄ litteris qđ et h̄ breuis inuenitur

vnde hoc breuianum ubi reponuntur ul̄ portan

tur breuia ul̄ ubi aliquid continetur abbreviati;

vnde quidam liber in quo est totū officium dījū

nūm et nocturnū dī breuianū. Itēz a breuis bre

uīg as. qđ cōponit ab breuo as. et sunt actīa ui

Bria. i. mensura a bracos qđ est **U**de in narracō

breue ubi enim minietas est mensura non est et bria dicitur quedā terra ubi sunt boni casei.

Brisca cc. i. fauus vnde mel elicitur a brisum dī

Brisus sei. mas ge. id est bacchus et dī a brisim

qđ est exprimere ul̄ elicere quia ille p̄nius docuit

exprimere et elici uīnū de uīa lac de manna mel

Brisim. i. exprimē ul̄ elicē **U**de fauo ut dicit hug

Briso las. i. frangere ul̄ exprimere eligere et dī

Britanicus in brito est. **I**ctitur a brisir

Brito. a brutus dī hīc et hec briso onis. sunt e

nim britones quasi bruti. Idem dicuntur britanni

et eadem causa. vñ de h̄ britonia et britannia a q̄

modo sumē gentile brito et britanus. Et nota q̄

britanni quidā dicuntur anglici. h̄ cum adiuncto ut flauibritanni. et raro sine adiuncto. et qñq;

dī quedam insula ultra britannos et p̄p̄ illi b

ritanni. sed qui nobis sunt continui p̄p̄ne sunt bri

tones. et cor̄ p̄nl̄ ḡn britonis. Juuenalis li.

11ij. sat̄ quarta. quam nec terribiles ambri nec bri

tones vñquam.

Bromin interpretatur cōmedere uel consumere.

Bromius mij. i. bacchus uide in bruma.

Brustus ci. mas ge. quidam iūnis a bracos qđ ē

breue dī quia breue sit uel quia duret breuite

scđm hug. p̄p̄ uo dicit brustus locutus similē uel

que nondū euolat tamē maior. et p̄ducit bru

de hoc plenius dixi in atacū.

Bruma. bracos qđ est breue cōponitur cī enie

ras qđ est dies. et dicit h̄ bruma e. quasi bracos

Emeras. i. breuis dies ppter breuitatem diez qui sunt sunt. et d^r bruma matutinalē frigus. q^r breuitate duret. et totū biennale tūs d^r bruma a breuitate diez. ul' bromin interpretatur comedere ul' cōsumere. Inde bromius. i. bacchus quia dat appetitū cōmedendi. et h^r bruma q^r edacras q^r cōmedit. et corredit folia arborū uel que in estate acq^runtur in bruma cōmedunt. ul' quia dat appetitū cōmedendi. vnde brumani dñr qui habeit fastidium ciborū. et inde brumanū in eodem sensu. Item a bruma hic et hec brumalis et hoc le. ut bruma le tempus et brumosus s^a. sūm. i. immundus ul' frigorosus h^r hug. pap dicit. buite brūa gelu tempus hyensis et p^rduat bru sicut brumeo es.

Brumeo a bruma d^r brumeo es. ubum excepte actionis ut deus brumet. i. facit brumā. ul' brumere. i. stultū et brutū fieri. vnde brumesco cis in cho. Itez brumet et brumescit pōnt impsonalit.

Brunda grece latine cornu ul' caput cerui dici tur. vnde h^r brundusū. s^j. a situ loci. uident eniz cornua cerui et caput et figura in dispositioe eius loci et est in pap. tercia littera u.

Brundusū s^j. locus quidam ubi optimus portus est. uide in brunda de.

Bruteo. tes. tui. ubum neutru. et caret supino. i. elle ul' fieri brutū. Vnde brutesco. cis. de lispiscē in choa. Bruteo componit debruteo. es. ut de teneatur intentiue ul' p^ruatue. et obruteo. tes. Vnde debrutesco et obrutesco. cis. inchoatiua.

Brutus. ta. tū. stolidus. insulsus. stultus. immūdus. et denuat a bruteo. tes. q^r autē d^r brutus q^r obrutus scilicet a sensu. q^r caret sensu. et enim sine ragione. et ethymologia est.

Bubalus. li. p^rnl cor. bos silvestris et ferinus. a bos d^r. q^r sit simil boui. Inde bubala. le. pro femina. et bubalinus. na. nū. et bubalus. la. lū. in eadem significacione. scilicet ad bubalū ptinens uel de bubalo exīs. Inuenit eciam bubalus. la. lū. regū secundo capitulo sexto. uide in affus.

Bubastis. nis. dea bubuloq. fe. ge. a bos dicitur. **B**ubo. onis. incerti generis. a sono uocis cōpositū nomen habet. auis feda et feral. onusta qui dē plumis. h^r graui semper detenta pigritie. in sepulchris die noctu q^r iulatur. et semper cōmorans ī caūnis de qua ouid in v metaī. g. feda q^r sit uolucri uenturi nūca luctus. Ignauus bubo. dirum mortalibus onme. Deniq^r apud augures malū p^r tendere featur. naz cū in urbe uisa fuerit solitudine signare dicūt. sicut dicit vñdorus xii ethr.

Bubulus. ci. custos boui. et componit a bos et custos. sicut subulcus d^r custos suum.

Bubulus. la. lum. in bubalus est.

Bucca. a boo. as. d^r h^r bucca. e. i. os ul' oris folliculus et inflacō. ul' bucca est nomē ficticiū sump tu ex ppteritate uocis ipsius rei. q^r autē d^r bucca id ē bolos ul' cibos capiens ethymologia est nō composicio. Et scribitur per duo. c.

Buccatus. in bucco. cas. est.

Bucco. cas. caui. care. i. buccaz facere. ul' inflare Quod componit imbucco. cas. in buccam induce re. et in tali sensu est actm. Similiter et bucco cas p^r buccatū facere est actm. Vnde buccatus. ta. tū. p^rincipiū. et buccatus dicit qui habet buccā ultra modum magnam. et productit penultimam.

Bucco. a bucca d^r h^r bucco. onis. ubosator qui multū loquit. et qui multū comedit. ppe quidē

Bucco garnulus. q^r cuncte loquacitate oris nō Buctula. a bucta d^r h^r buccula. q^r sensu exupat le. i. bucella. tam pro morsello q^r p^r parua bucta. Buctula ecīā d^r vmbō et quedā p^r galee. sc̄z crīta ul' conus. Vnde iuuenā. et fracta de casside bucula pendens. Et scribit p^r duo. c. Item bucula. i. iuuent. et tūc deniuat a bos. Et scribit p^r vnum c. Virgil in pmo georg. Aeris fugere grues aut bucula celuz. h^r hug. Pap dicit sic. Bucula uacu Bucella. a bucta d^r h^r bucella. Ma. a boue dimile. tam p^r morsello panis q^r p^r pua bucta. Et scribit p^r vnu. c. Vnde p^r. Mittit cristallum suum si gut bucellas. et faciem frigoris. et cetera.

Buccularius. nij. i. gluro. a bucella dicitur. Bucellū. ti. locus ubi boues ciunt. i. uocantur si cut est stabulū. ul' pascua ul' forum. et compomēt. Bucina a bucta d^r h^r bucina. a bos et co cis cine. ul' d^r a boo. as. q^r sonat. ul' d^r bucina quah nociva a uoce. et est bucina q^r signū datur in hos tem. s; olim pagani agrestes ad omnē usum bucina ad compita uocabant. ppe ergo agrestibus h^r signū fuit. et differt a tuba m usu. q^r bucina insonans sollicitudinē ad bellū denūciabat. si tuba p^r liū inditabat. Et in bucino. nas. aui. cū bucina sc̄nare. Vnde p^rpheta. Bucinate in neomenia tuba. et bucineus. ea. neum. et h^r bucinus. ni. i. clamor bucina. et cor penl bucina. Virgil in xj eneid. Bucina cū muros uaria tinxere corona. uide in fasē. Bucinen. cinis. mas. ge. penl cor. cum bucina canere. Bucolicus. a bos deniuat bucolicus. ca. cū. penl cor. i. bouinus. liber de bobus fcūs. uel tractans. Vnde bucolica. cor. illoq. liber ubi tractatur. h^r hug de bobus. Pap uero dicit. Bucolicum carme. Bucula. cule. p^r vnu. c. i. iuuenta. a pastorale bos. ut dixi in buctula. per duo. c.

Guso. onis. mas. ge. rana terrestris. Buglossa. bos componit cū glossa quod ē ligua. et d^r h^r buglossa. se. quedā herba. quasi bouis lingua. q^r folia asperima ad modū lingue bouis hēat h^r hug. Et scias q^r papias scribit p. o. bo glossa. ita q^r secunda littera est. o. Vnde dicit. Bo glossa herba lingua bouina a grece dēa q^r folia asperima ad modū lingue bouis habeat. S; mac et medici omnes dicūt usualiter buglossa per. u Vnde talem usūz ponit mater Lingua bouis greco sermone buglossa uocatur. et ita usus emulanulla. le. p^r duo. l tumor qui fit in a^d dus tenz quia ex pluvia cadente et d^r a bullio. lis. Inuenit eqā bullia p^r stella. Aliqñ inuenit pro genima. A liqñ eqā d^r bullia ornamentū equorū. et nobilius puerorū. Solent eniz pueri nobiles in signū nobilitatis deferre quasdā bullas aureas. a collo depēdentes p^r quasdā cornigolas. Vnde tales pueri dicunt bullati. vnde et quedā uestis et ecīā balteus d^r bullia q^r bullis ornat. Et ut generaliter dicat omnia ornamenta aurea ul' argentea que fuit qī inflata bulle dñr. Bulla ecīā quandoq^r d^r sigillū quod cere imponit. Vnde bullo. las. i. sigillo. las et a bulla h^r qualibet sui significacionem. d^r bulatus. ta. tū. i. bullis plenus. ul' ornatus. ul' sigilla. **B**ulliculus. li. dimi. d^r parvus bullio. **B**ullio. lis. litū. ubum neu vnde ubala. et h^r bullor. oris. et h^r bullio. onis. i. humor aque bulientis. **B**ullio. lis. componit cum e et fit ebullio lis. i. ualde bullire. Et rebullio. i. iteq^r bullio. et se

mibullio. in media pte ul par ul non pfecte bullio. **Combullio.** i. simul cu abo bullio. Et debullio i. ualde bullio. ul bullire cesso. Bullio cu omibz suis cōpositis ē neutrū. et p geminū l scribitur **B**ullio. onis. tumor aque bulientis. et dī a bullo. **is.** Inde bullunculus. b. diminitiuum.

Bullunculus. li. dimi. parvus bullio.

Bullor. ons tñor aq buliens. et dñ a bullo is
Humasta. a bos dñ h̄ humasta. e. et h̄ humasta
res. uitis ul̄ vua magna. in similitudine mammae
bouis. vñ et dñ humasta quasi bouis mamma
Buo. is. ere. uti. ubun actm. i. pfundere. et nō
est in usu. et deriuatur a bivo. is. **B**uo compo-
nitur imibuo. is. i. pfundere. Et combuo. is. i. siml̄
pfundē. Et nota q̄ imibuo et combuo magis pro-
pne accipiunt̄ in malo q̄ in bono. sepe tamen et
in bono. Itē nota q̄ imbuere inuenit̄ p̄ iniā-
re. H̄c enim imbui dñ ara noua p̄mo sacrificio de-
dicata et pfusia. Itē delibuo. is. componit̄ a de et
oleo ul̄ liquore et buo ul̄ imibuo. h̄ quosdaz. Qui
dñ tamen dicūt q̄ buo. is. nichil est. nec inde com-
ponit̄ predcā iiba sed imibuo et combuo com-
ponūt̄ ab in et con et uo uis qđ nō est in usu
q̄ intercipit̄ b. De delibō dictetur infra.

Burdigallia. a burgis et gallus dicitur burdigallia.
Burdigallia. a burgis et gallus dicitur burdigallia.
quedam ciuitas. quod huc burgum galli buerunt plus
Vnde huius et hec burdigalensis et hoc burdigalense
Burdo est animal quod ex equo nascit et asina.
huius pap. ut mulus ex equo et asino. Et dominus huiusmodi
animalia bigena. Regum in capitulo vero dicitur. Concede
michi seruo tuo ut tollam onus duorum burdonum.
de terra. Vnde dicit magister in historijs. Est autem
burdo ex equo et asina huiusmodi. tulit terram
ut sterneret eam in templis ydolorum. ut stans super
eas adorant deum terre israel. ne offenderebatur dominus su
um si pater non adoraret. si uenies uideret opus ex ea
fecit altare domino ad immolandum. Vnde subditur. Nihil
figat senius tuus ultra holocaustum vel victimam
Burgundia. a burgis genitivo Burgundio alienis nisi domino
dicto huius et huius Burgundio. omnes pro nomine cuiusdam
gentis. Nam olim deuicti a romaniis homines illi
iusti gentis. ab ipsis romanis per burgos sunt diuiditi
et ob hoc burgundiones dicti sunt. Vnde huius Burgundia
gentile qui vel que est de terra illa. Vnde monachus huius et huius
Burgundio. omnis gentile qui vel que est de terra illa.
Burgis. genitivo Burgis. castri et castra crebra. qui
dicitur per limites habicacula constituta burgos velgo
uocant. et inde burganus. nam non. et huius et huius Burgi
singula et hoc burgense in eodem sensu.

Buna. a bos dī h̄ buris. n̄. longū et curuatum
hgnū in aratō. uel pocis curuatura ligni illius
q̄i bouis uros. q̄e curua sit ad similitudinē caude
bouis. Et deſinit acuſatiuus singularis in im. tñ
et abltis in. l. vñg. Im tantū faciūt h̄ quartū no
mina casum. Vim burim tuſſim magidenz q̄ si
tū. Quid uero dicit. Buna curuatura aratn.

Burſella. le. diminitiū pānū burſa.
Burſo. ſag. i. burſas facere. uſ in burſa reponere.

Et deniuatur a biesse. Et componit cum i-

Burula. le. dimi. parua bursa. Et cor pnr.

Gustanus. n*i*. ille qui corpora cremat. u*p* sepult. &
u*s*ustenus. *u**s*. bustus. *u**s*. bustus. *u**s*. bustus. *u**s*.

Iusticeta. a bustū dicēt b et hec ~~b~~ bustū dicitur
busticeta. te. qui sepulchra struit.

Journal of Clinical Anesthesia

Gustifragis. qj. pnt cori. ille qui frangit bustū
1. Iepulchru ut spoliat mortuū. Et componitur a
1. Gusto. ras. i. sepelire. uel) bustū et frango. qj.
cremare mortuū. Et dicitur a bustum.

Rostulu.li.dimini paruum bustum.

Vestitū.ti.ōz ignis ul' lignoꝝ strues. ubi monstra
mortuoꝝ tremanꝫ. Et dicitur bustum q̄si ustum
ab urendo. Et bustum id est sepulcruꝫ.

Bustura. re. i. sepultura. A bustum dicitur.

Butanicū. c. a buo is ul' buro. dī b' butanicū. q' dam liber medicinē qui et herbariū dī q' ibi her
Butiq. bos componit cū uteris ul' be notent
tūnis qd' est caseus et dī b' butirū. n. quoddas; qd'
fit ex lacte. Et dī butirū qd' bonis uteris. ul' tūq'
et sūm utrancq' compōnen̄ cor̄ pñl. Potest etiam
butirū denuari a buro. onis. quod est animal lacte
multū abundans. et sic prod̄ pñl. s; melius est ue
eim cornipiat et reneat ut pmo dictū est. ita dī
buq;. Magister autē bene dicit. De butiro dubita
tur quod dī a boue et tiros. qd' est caseus siue an
gusta. Est enim butiq' pinguedo lactis. sed a tiros
greco ueniūt quedā cornipientia. I. ut arrotira. et
b' tirus. n. pro quadā pumcia siue terra. et quedā
pducencia. ut tiro tirom. et tirociniū dicimus qd'
usus habet qd' producat. Virgil tamē in quodas;
opusculo cor̄ penl' de butiq;. ita dicens. Lac mūēū
butiq' qd' nouū cū melle comedī. ita dicit magister
bene. Vides ergo qd' sūm diuisas compōnes potest
pñl cornipi et pducī. Vsus rāmen cōmūnis hab.
qd' pñl producat Quod eāt doctrinale vlt dī tē
I sup r' buies rāmen excipis inde butiq;. In auro
ra etiā dī. Quod non est mizū stillat p' lacte buti
Buto. onis. mas. ge. qd' **R**um. sup ecē b' dicit
dīm genus animalis. qd' ualde in lacte abundat
et dicitur a buo buis. vnde butirum.

Butio.onis.mas.ge.mmuens.a buro dicitur
Butus.ci.tu.i.ufusus.a buo.is.dicitur.

Buxus. pixos grec litine dicitur buxus. Et in nos corrupte dicimus buxus. xi. quedam arbor. Vnde si buxum. lignum vel fructus illius arboreo. Ut ruminos tam in inter inuenitur tam pro arbore quam pro ligno. Item a buxus buxeus. et eum. et hoc cuius etum. si. locus ubi buxi crescunt.

Autē penitencia uſt pacientia.

Caballus. a cibo dī sī caballus
sī. dimi. i. uilis equus. Vnde cabal-
linus. na. nū. pñl prod. ul caballus
dī q̄ cauallus. q̄ pede cauit terzā
ul q̄ pedem habet cauū ut dextre
rins. uide in equis. Pap̄ etiā dicit. Caballus dicit
q̄ vngula terram cauat. Vel a cauis pedibus. sī
equum lōnipes dicitur.

Cabio. as. iibum actiuū. i. pforare. a cabio dicē
Cabio. a cabio dī h̄ cabio. onis. et h̄ scarabaeus
et sunt dii soꝝ genere animalia. et dii tam ca-
brones q̄ scarabei a cabio. q̄ de putridis carni-
equoꝝ ſepe naſſunt. Ita dicit hug. Pap uero dicit
Cabro ūinis dūis a cabone. i. equo q̄ ex eq̄ cree-
tur. et ſic cabro fine. r. ſcribit in pma fill'a. ponit
etiam pap crabro. ita q̄ r est in prima fill'a et ſe-
cunda. Vnde dicit. Crabro ūinis dūis a crabne ex
q̄ naſcie. i. equo. et h̄ leā inuenit in m̄hs biblio-
deut vij. Inſup et crabnes mittet et dūis deus tu-
us in eos. Quedā autē biblie habent ibi s. et dici-
tur scrabro scrabones. Ita q̄ R est in pma et ſe-
cunda fill'a. Sed pap wlt q̄ ſcarabones ientant.